

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Naděždy Řehákové a soudců Mgr. Ing. Silvie Svobodové a JUDr. Ivanky Havlíkové v právní věci

žalobkyně: **Mgr. L. K., Ph. D.**, narozená dne X
bytem X
zastoupená advokátem JUDr. Jaromírem Kyzourem
sídlem Lublaňská 398/18, 120 00 Praha 2

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem nám. Nad Štolou 936/3, 170 00 Praha 7

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu,

takto:

I. Určuje se, že zásah Policie České republiky

spočívající v nuceném pobytu žalobkyně na dně lomu Bílina v odpoledních hodinách dne 24. června 2017 v délce přibližně čtyř hodin na přímém slunci a v odpírání poskytnutí dostatečného množství vody či jiného nápoje při tomto nuceném pobytu na dně lomu Bílina, jakož i při následném transportu žalobkyně na oddělení Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje v ulici Masarykova v Ústí nad Labem, který skončil přibližně kolem čtvrté hodiny ranní dne 25. června 2017,

spočívající v použití pout na rukách žalobkyně po dobu od večera dne 24. června 2017 do brzkých ranních hodin dne 25. června 2017 v souvislosti s převozem žalobkyně z lomu Bílina na oddělení Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, v ulici Masarykova v Ústí nad Labem a při čekání na tomto oddělení,

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

spočívající ve výzvě, aby žalobkyně držela hubu, ke které došlo při převozu žalobkyně v autobuse od lomu Bílina na oddělení Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, v ulici Masarykova v Ústí nad Labem v noci z 24. na 25. června 2017,

spočívající v odepření realizace práva žalobkyně na právní pomoc, ke kterému došlo od večera dne 24. června 2017 do brzkých ranních hodin dne 25. června 2017 během doby jejího převozu z lomu Bílina na oddělení Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje v ulici Masarykova v Ústí nad Labem a během doby na něj navazujícího čekání na tomto oddělení,

a spočívající v opatření, při kterém žalobkyně prováděla svou malou potřebu v otevřené kabině toalety s pouty na rukou a za stálého pozorování policistkou v brzkých ranních hodinách dne 25. června 2017 v budově oddělení Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, v ulici Masarykova v Ústí nad Labem,

byl nezákonný.

- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 66 392,93 Kč, ve lhůtě jednoho měsíce od právní moci rozsudku k rukám právního zástupce žalobkyně JUDr. Jaromíra Kyzoura, advokáta.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení a vymezení sporu

1. Žalobkyně se zúčastnila ekologické akce Klimakemp 2017 spočívající mimo jiné v protestech proti těžbě uhlí. Dne 24. 6. 2017 sestoupila spolu s dalšími osobami do dobývacího prostoru dolu Bílina v obci Braňany v Ústeckém kraji (dále jen „lom Bílina“), kde zahájili blokádu důlního stroje. Speciální pořádková jednotka Policie ČR je opakovaně vyzvala k opuštění prostoru. Jelikož výzvu neuposlechli, přistoupila Policie ČR asi v 15:00 hod. k jejich zajištění. Byli eskortováni k bráně a žalobkyně poté k provedení služebních úkonů na odbor cizinecké policie Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje.
2. Žalobkyně se následně žalobou podanou u soudu dne 24. 8. 2017 domáhala podle §82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též s. ř. s.) určení, že zásahy Policie České republiky (dále též „Policie ČR“ nebo „PČR“), k nimž došlo ve dnech 24. a 25. června 2017 v souvislosti s protestem v lomu Bílina, byly nezákonné, neboť jimi byla zkrácena na právech na osobní svobodu a lidskou důstojnost, právu nebýt vystavována krutému, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení a mučení a právu na právní pomoc. Jednotlivé napadené zásahy měly spočívat:
 - v nuceném pobytu žalobkyně na dně lomu Bílina v odpoledních hodinách dne 24. června 2017 v délce přibližně čtyř hodin na přímém slunci a v odpírání poskytnutí dostatečného množství vody nebo jiného nápoje při tomto nuceném pobytu na dně lomu Bílina, jakož i při následném transportu žalobkyně na policejní stanici Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, v ulici Masarykova v Ústí nad Labem, který skončil přibližně kolem čtvrté hodiny ranní dne 25. června 2017;

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

- v použití pout na rukách žalobkyně po dobu od večera dne 24. června 2017 do brzkých ranních hodin dne 25. června 2017 v souvislosti s převozem žalobkyně z lomu Bílina na policejní stanici Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, v ulici Masarykova v Ústí nad Labem a při čekání na této stanici;
- ve výzvě, aby žalobkyně držela hubu, ke které došlo při převozu žalobkyně v autobuse od lomu Bílina na policejní stanici Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, v ulici Masarykova v Ústí nad Labem v noci z 24. na 25. června 2017;
- v odepření realizace práva žalobkyně na právní pomoc, ke kterému došlo od večera dne 24. června 2017 do brzkých ranních hodin dne 25. června 2017 během doby jejího převozu z lomu Bílina na policejní stanici Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, v ulici Masarykova v Ústí nad Labem a během doby čekání na této policejní stanici;
- v opatření, při kterém žalobkyně prováděla svou malou potřebu v otevřené kabině toalety s pouty na rukou a za stálého pozorování policistkou v brzkých ranních hodinách dne 25. června 2017 v budově policejní stanice Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, v ulici Masarykova v Ústí nad Labem.

II. Žaloba

3. Žalobkyně uvedla, že ve dnech 21. až 25. června 2017 probíhala na území Ústeckého kraje akce nazvaná Klimakemp 2017 (dále též „Klimakemp“), které se žalobkyně zúčastnila. Tvrzeným smyslem této akce bylo protestovat proti těžbě uhlí v severních Čechách. Po celou dobu, kdy se Klimakemp konal, bylo jeho organizátory zdůrazňováno, že veškeré protesty, k nimž v této době může dojít, budou mít pouze nenásilný charakter, což bylo prezentováno i na webových stránkách, které o Klimakempu byly zřízeny.
4. Někteří z účastníků akce Klimakemp a zřejmě i někteří další lidé v celkovém počtu 144 osob v odpoledních hodinách dne 24. června 2017 vešli do prostoru lomu Bílina za účelem protestu proti využívání fosilních paliv u jednoho z rypadel, ke kterému krátce před 15h došli. Nedlouho poté se na místo dostavilo také několik desítek příslušníků PČR, kteří účastníky protestu zajistili a prováděli vůči nim i další úkony, a to zejména poutání a převoz na služebny Policie ČR na území Ústeckého kraje.
5. K zásahu v podobě nuceného pobytu na přímém slunci a odpírání dostatečného množství vody žalobkyně uvedla: Po příjezdu k rypadlu na dně lomu Bílina příslušníci PČR účastníky protestu včetně žalobkyně přemístili o kus dál od těžebního stroje, kde byla žalobkyně nucena sedět cca 4 hodiny na přímém slunci. Dne 24. června 2017 bylo v dané lokalitě jasné počasí a vysoké teploty. Účastníci protestu si policistům stěžovali na nelidské podmínky na přímém slunci, ale ti neučinili žádné opatření. Když se někteří účastníci protestu včetně žalobkyně pokusili přesunout do stínu k těžebnímu stroji nebo k policejní dodávce či o to požádali, bylo jim to ze strany příslušníků PČR zakázáno, popř. byli ze stínu vyháněni. Policejní vozidlo bylo následně přesunuto jinam. Některým účastníkům protestu včetně žalobkyně se z pobytu na přímém slunci začalo dělat špatně, jednalo se o stav, který ohrožoval lidské zdraví. Účastníci protestu včetně žalobkyně žádali o poskytnutí vody, neboť ta jim na přímém slunci brzy došla. Teprve asi po 1,5 hodině od žádosti policisté do skupiny, v níž se nacházela žalobkyně, přinesli menší množství vody –

vzhledem k počtu osob ve skupině naprosto nedostatečné. Účastníci protestu se po celou dobu pobytu na dně těžební jámy chovali klidně, neutíkali, nepokoušeli se schovávat.

6. Během pobytu na přímém slunci byli účastníci protestu legitimováni. Příslušníci PČR postupně odvezli nejprve české účastníky protestu. Teprve kolem 20:30h byly prohledány osobní věci žalobkyně a byla jí nasazena jednorázová pouta na ruce za zády. Žalobkyně byla naložena do vozidla, v němž sedělo několik dalších cizinců. Tam čekali přibližně do 21:30h, kdy byli všichni cizinci odvezeni na shromaždiště při kraji lomu Bílina. Zde byla provedena osobní prohlídka žalobkyně a byla na základě své žádosti přepoutána. Poté byla žalobkyně naložena do autobusu spolu s dalšími více než 25 účastníky protestu, který vyjel mezi 23h a půlnocí. Po několika různě dlouhých zastávkách, kde byla část účastníků protestu vyložena, autobus dojel následujícího dne mezi 3:30h a 4:30h na policejní služebnu v Masarykově ulici v Ústí nad Labem, kde žalobkyně se zbytkem účastníků vystoupila. I po dobu převozu v autobuse bylo žalobkyni a dalším účastníkům odepřeno odpovídající množství vody, když do autobusu přinesli policisté za celou dobu převozu odhadem max. cca 3 litry vody. Policisté zakázali účastníkům v autobuse mezi sebou komunikovat a používat mobilní telefony.
7. Shora popsáný postup příslušníků PČR považuje žalobkyně za rozporný s čl. 7 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále též „Listina“) a s čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podle nichž nikdo nesmí být mučen ani podroben krutému, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení. Současně má žalobkyně za to, že bylo porušeno do jejího práva na lidskou důstojnost a osobní svobodu, když byla nucena několik hodin sedět v horkém dni na přímém slunci. Ze strany příslušníků PČR byla rovněž porušena zásada přiměřenosti zakotvená v § 11 písm. a) a b) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky (dále též „zákon o policii“), neboť nucený pobyt žalobkyně na přímém slunci se vymykal účelu sledovanému institutem zajištění, přičemž příslušníkům PČR muselo být zřejmé, že pobyt na slunci ohrožuje lidské zdraví a je vůči účastníkům protestu krutý. Policisté vlastním jednáním tento zdraví ohrožující stav dokonce aktivně udržovali, když účastníkům protestu bylo bráněno, aby se přemístili do stínu. Účastníky přitom bylo možné přesunout do stínu u rypadla nebo u vozidel na dně těžební jámy. Bylo také možné zkrátit dobu pobytu na slunci lepším organizováním odvozu účastníků. Legitimované účastníky bylo možné postupně co nejdříve odvézt z těžební jámy a nenechávat je zde několik hodin čekat, bylo možné zvýšit počet vozidel zajišťujících odvoz z těžební jámy atd. V kombinaci s tím bylo žalobkyni po dobu pobytu v těžební jámě i při následném několikahodinovém převozu na služebnu postupem příslušníků PČR odíráno poskytnutí dostatečného množství vody. Vědomé ponechávání člověka za daných podmínek na dobu několika hodin bez adekvátního množství vody či jiného nápoje je krutým a nelidským zacházením, popř. jde přímo o formu mučení. Rovněž jde o zásah do práva na lidskou důstojnost žalobkyně. Policie i zde mohla postupovat přiměřeně a tomuto stavu předejít podáváním vody, ale také např. znatelně lepší organizací rozvozu účastníků z těžební jámy na policejní služebnu.
8. Další podobou nezákonného zásahu, kterým bylo přímo zkráceno právo žalobkyně na osobní svobodu, na lidskou důstojnost a právo nebýt vystavována mučení, krutému, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení, bylo podle přesvědčení žalobkyně neadekvátní použití pout. Nasazení pout po celou dobu převozu z lomu Bílina na policejní stanici v Ústí nad Labem po dobu 7 – 8 hodin a jejich tlačení na ruce, byť s přepoutáním zezadu dopředu, bylo pro žalobkyni velmi nepříjemné. Žalobkyně popírá, že by byly splněny

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

formální požadavky pro použití pout dle §54 zákona o policii, neboť nebyla dána existence důvodné obavy. Nic objektivně nemohlo nasvědčovat tomu, že by měli účastníci protestu včetně žalobkyně v úmyslu utíkat, používat násilí, narušovat veřejný pořádek nebo poškozovat majetek. Po celou dobu zajištění se žalobkyně a ostatní účastníci, kteří s ní byli převáženi, chovali klidně a nevykazovali známky agresivity. Žalobkyně s Policií ČR spolupracovala a nekladla žádný odpor. Nasazení pout po celou dobu převozu, kdy žalobkyně byla osobou zajištěnou, odporuje §24 odst. 1 zákona o policii, obecné zásadě přiměřenosti dle § 11 zákona o policii a zásadě přiměřenosti pro použití donucovacího prostředku dle §53 odst. 5 zákona o policii. I kdyby byly podmínky pro použití pout na počátku transportu splněny, měli policisté vzhledem k jeho nelidské délce průběžně vyhodnocovat, zda je takové opatření stále ještě odůvodnitelné. To se však nestalo.

9. Žalobkyně dále uvedla, že do jejího práva na lidskou důstojnost bylo přímo a nezákonně zasazeno také verbálními projevy příslušníků PČR, zejména během převozu v autobuse na policejní stanici v Ústí nad Labem. Na dotazy a protesty zajištěných účastníků protestu reagovali policisté mnohdy i výhrůžkami doprovázenými výhrůžnými nonverbálními projevy. Výslovně bylo všem účastníkům a tedy také žalobkyni řečeno, že mají „držet hubu“. Udělování pokynu (výzvy) policistou takovým způsobem je v rozporu se zásadou zdvořilosti dle §9 zákona o policii a rovněž v rozporu s §24 odst. 1 zákona o policii. Jde o nezákonný zásah, který přímo ponižoval žalobkyni a zasahoval do jejího práva na lidskou důstojnost. Podobně byl také učiněn policisty verbální projev o tom, že lidé v autobuse, tedy i žalobkyně, mají táhnout domů a dělat bordel doma d další i mnohem nevybíravější slovní projevy vůči ostatním účastníkům.
10. Žalobkyně rovněž namítala, že během jízdy při převozu v autobuse žalobkyně spolu s ostatními zajištěnými účastníky protestu opakovaně žádala, aby jí byl umožněn kontakt s jejím právníkem, což jí bylo odepřeno. Takový postup zasáhl do práva žalobkyně na právní pomoc dle čl. 37 odst. 2 Listiny, které je široce pojímáno a nepochybně se vztahuje i na situace, kdy je určitá osoba omezená policií na své osobní svobodě zajištěním. Podobně byl tímto zásahem porušen §24 odst. 3 zákona o policii, který právo na právní pomoc konkretizuje. Žalobkyni bylo rovněž znemožněno zajistit si právní pomoc svépomocí v důsledku zákazu používání mobilních telefonů během převozu a mluvit s právním zástupcem bez přítomnosti třetí osoby. K odpírání kontaktu s právníkem policisté uvedli, že se lidé v autobuse nacházejí v režimu eskorty, a proto to není možné. Žalobkyně je přesvědčena, že její právo na právní pomoc mělo vzhledem ke všem okolnostem případu dostat přednost před údajným zájmem na provedení převozu žalobkyně ze strany Policie ČR. Včas přivolaný právní zástupce mohl dát žalobkyni řádné poučení o jejích právech a mohl intervenovat, aby žalobkyně nadále nebyla podrobována nelidskému, krutému a ponižujícímu zacházení ze strany policistů. Během převozu mohl být realizován přinejmenším telefonát s právním zástupcem či napsání textové zprávy, alespoň krátkou schůzku s právním zástupcem bylo možné provést na jedné z mnoha poměrně dlouhých zastávek autobusu u některé z policejních stanic. Možnost kontaktu právního zástupce byla žalobkyni poskytnuta teprve na policejní stanici v Ústí nad Labem krátce před podáním vysvětlení.
11. Konečně žalobkyně poukazovala na zkrácení svého práva na lidskou důstojnost a práva nebýt vystavena ponižujícímu zacházení nezákonným zásahem policie spočívajícím v tom, že na policejní stanici v Ústí nad Labem, Masarykova ulice, mohla vykonat malou potřebu na toaletě pouze v otevřené kabině s pouty na rukou a za neustálého pozorování

policistkou, což bylo pro žalobkyni ponižující a urážející její lidskou důstojnost. Žalobkyně připomněla, že předtím byla již u ní provedena osobní prohlídka, poté se nacházela v autobuse spolu s lidmi, kteří byli obdobně prohledáni a nemohla mít tedy u sebe žádné nebezpečné předměty. Její chování nevykazovalo známky toho, že by se chtěla pokoušet o útěk či poškozovat majetek, s policií naopak spolupracovala. Uvedeným postupem policie proto dle žalobkyně došlo k porušení §24 odst. 1 a § 11 zákona o policii.

12. Žalobkyně ke svým tvrzením o průběhu zásahů označila návrhy důkazů, kterými jsou:
- odkaz na [webové stránky limityjsmemy.cz/event/klimakemp-2017](http://webové_stránky_limityjsmemy.cz/event/klimakemp-2017) a [webové stránky lidovky.cz/protestujici-proti-prolomeni-limitu-tezby-vnikli-do-lomu-bilina-pytlak-prokázání_tvrzení_že_veškeré](http://webové_stránky_lidovky.cz/protestujici-proti-prolomeni-limitu-tezby-vnikli-do-lomu-bilina-pytlak-prokázání_tvrzení_že_veškeré) protesty během akce Klimakemp budou mít pouze nenásilný charakter
 - zadokumentování rozhodnutí o použití donucovacích prostředků
 - účastnický výslech žalobkyně
 - výslech svědků: S. P., B. Č. B., H. Z., P. G., T. Ž., L. S., I. Š., Š. S. a M. S.
 - video a audiovizuální záznamy pořízené PČR včetně kamerových záznamů z policejních stanic (v Mostě, Chomutově, Teplicích a Ústí nad Labem), kde mohl být pobyt žalobkyně nebo její převoz zaznamenán.
13. V podání ze dne 31. 10. 2017 žalobkyně v návaznosti na usnesení soudu ze dne 16. 10. 2017, č. j. 15A 185/2017 – 76, žalobu opravila a jako žalovaný správní orgán nově označila Ministerstvo vnitra, přičemž současně uvedla, že na původním označení Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, coby žalovaného správního orgánu, netrvá. V citovaném podání žalobkyně dále navrhla soudu změnu petitu tak, že původně v žalobě označených 5 jednotlivých dílčích zásahů nově označila za jeden kontinuální zásah a domáhala se určení, že tento jeden kontinuální zásah byl nezákonný.

III. Vyjádření žalovaného

14. Ke skutkovému stavu vylíčenému žalobkyní žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že dne 24. června 2017 v rámci akce Klimakemp 2017 kolem 14:00 hod. vnikla skupina asi 133 účastníků Klimakempu, do prostoru lomu Bílina a vydala se směrem k těžebnímu stroji a dalším důlním zařízením, která poté začala svými těly blokovat. Součástí skupiny těchto osob byla i žalobkyně. V důsledku tohoto jednání musela být činnost těžebního stroje pracovníky lomu Bílina ukončena, protože pokračování v těžbě by znamenalo riziko ohrožení zdraví a života všech osob v místě důlní činnosti. Jelikož neoprávněným vstupem do prostoru lomu a místa důlní činnosti se osoby dopouštěly přestupkového jednání na úseku ochrany a využití nerostného bohatství podle § 39 odst. 1 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o přestupcích“), a zároveň pohybem v místě mohly bezprostředně ohrozit svůj život nebo životy jiných osob, případně rovněž majetek (například poškozením těžebního stroje a dalších důlních zařízení), byly ze strany policistů osoby opakovaně po celou dobu na toto protiprávní jednání upozorňovány a vyzývány k opuštění místa důlní činnosti. Jelikož žalobkyně, stejně jako ostatní osoby, výzev neuposlechly, byly cca v 15:00 hod. zajištěny podle ust. § 26 odst. 1 písm. a) a f) zákona o policii v místě, kde prováděly nezákonnou blokádu těžebního stroje a odkud odmítaly odejít. Následně byly ze strany PČR zahájeny úkony související se zajištěním osob a s přípravou jejich eskorty mimo prostory důlní činnosti. S ohledem na specifický prostor zajištění a na vzdálenost od pozemní komunikace byly

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

všechny zajištěné osoby informovány, že eskorta bude trvat delší dobu, kdy transport speciálními vozidly na úroveň lomu potrvá vždy cca jednu hodinu. Již v tuto chvíli byla snaha ze strany Policie ČR zajistit osobám tekutiny, například od policistů v místě nebo od pracovníků lomu Bílina, a dále bylo zajištěným osobám umožněno konzumovat vlastní stravu a nápoje. V 4:11 hod. dne 25. června 2017 byla žalobkyně předána realizační skupině v Ústí nad Labem k sepsání záznamu o zajištění a úředního záznamu o podání vysvětlení. Na dotaz policisty z odboru cizinecké policie Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, zda je zraněná, žalobkyně odpověděla, že využívá svého práva nevypovídat. Po potřebných úkonech byla dne 25. června 2017 v 5:10 hod. propuštěna ze zajištění na svobodu.

15. K tvrzené nezákonnosti a nepřiměřenosti zásahu spočívajícímu v nuceném pobytu v dole na přímém slunci a odpírání tekutin žalovaný zdůraznil, že „nucený pobyt na dně lomu“ nebyl žádným svévolným rozhodnutím Policie ČR, ale zákonným pořádkovým opatřením - zajištěním podle ust. § 26 odst. 1 písm. a) a f) zákona o policii. Jednalo se o zákonnou reakci na protiprávní jednání žalobkyně, která vědomě a dobrovolně spolu s ostatními účastníky akce vstoupila do prostoru lomu Bílina, ve kterém je vykonávána hornická činnost, a podílela se na zablokování těžebního stroje. To, že se jedná o protiprávní jednání, muselo být žalobkyni zjevné též z toho, že už v době, kdy vstupovala s ostatními účastníky akce do důlního prostoru, byly opakovaně ze strany Policie ČR dotčené osoby vyzývány k tomu, aby daného jednání zanechaly a místo opustily. Obdobně byly k ukončení protiprávního jednání všechny osoby vyzvány opakovaně v době, kdy již došlo k bloádě důlního stroje. Po neuposlechnutí těchto výzev byl vůči žalobkyni realizován postup dle § 26 odst. 1 písm. a) a f) zákona o policii. Vědomé porušení zákona dovozuje žalovaný dále z toho, že spolek Limity jsme my, z. s., jako hlavní organizátor Klimakempu, byl v předstihu provozovateli lomu Vršany a lomu Československé armády informován o tom, že vstup do důlního prostoru je zakázán a je v rozporu se zákonem.
16. Žalovaný v této souvislosti poukázal na to, že organizátoři Klimakempu se hlásí k využívání metod tzv. přímé akce, což je způsob vyvíjení nátlaku na subjekt, vůči němuž akce směřuje (velmi často stát). Tento nátlak může a často bývá realizován formami, které jsou na hraně zákona nebo zákon dokonce překračují. Mezi nástroje přímé akce počítají například nenásilné bloády např. důlních zařízení nebo zařízení důležitých pro provoz elektráren, pasivní odpor a občanskou neposlušnost. V daném případě se rovněž jednalo o tzv. přímou (spontánní) akci, kdy Policie ČR o lokalitě, průběhu a rozsahu protestu neměla předem žádné bližší informace. K úmyslnému porušení práva ze strany účastníků protestu došlo cíleně ve velmi specifickém terénu a lokalitě. Všechny osoby měly možnost tohoto protiprávního jednání včas zanechat, což žalobkyně neučinila. V tomto směru je nutné také posuzovat otázku přiměřenosti postupu Policie ČR. Policie ČR se po celou dobu snažila provádět veškeré úkony co nejrychleji. K urychlení celého procesu byl prostor Policií ČR rozdělen na čtyři stanoviště: pro nástup k eskortě, zajištění cizinci, zajištění občané ČR a stanoviště pro dohled nad nespolupracujícími osobami. Zajištění cizinci, kam patřila i žalobkyně, byli z důvodu náročnosti procesních úkonů (zajištění tlumočnicků) až poslední eskortovanou skupinou. Žalovaný poznamenal, že v důsledku protiprávního jednání žalobkyně a dalších osob museli na přímém slunci po celou dobu zajištění těchto osob pobývat také například policisté pořádkové jednotky v kompletní výstroji.
17. Délka doby eskorty byla ovlivněna též podmínkami v místě zajištění - terén pro přepravu eskortovaných osob byl sjízdný pouze speciálními vozidly, kterými Policie ČR sama

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

nedisponovala. Zajištěné osoby tak byly eskortovány z místa zajištění na horní hranu lomu speciálními vozidly zn. Mercedes Unimog pro přepravu pracovníků důlní společnosti, a to s ohledem na zajištění bezpečnosti eskortovaných maximálně po 12 osobách. Eskortované osoby byly následně rozvázeny autobusy podle volných míst v policejních celách v jednotlivých městech Ústeckého kraje. Po celou dobu zajištění osob prováděla Policie ČR kroky k eliminaci rizik spojených s vysokými teplotami. V okolí shromaždiště byla snížena prašnost za využití kropicího vozu důlní společnosti, zajištěné osoby mohly využít stín přistavených vozidel a zároveň bylo řešeno zásobování vodou k udržení pitného režimu. Policie ČR obstarala prvotní tekutiny od zástupců důlní společnosti a od zasahujících policistů. Využity byly také zásoby zajištěných osob. Následně Policie ČR poskytla zajištěným osobám tekutiny v 17:45 hod. 3 ks várníc (120 l nápojů, 1 x várnice s vodou, 1 x várnice se sycenou vodou a 1 x várnice vody se šťávou + 600 ks kelímků), v 18:30 hod. várnice se 40 l pitné vody, ve 20:35 hod. další várnice pitné vody, vždy včetně kelímků. Současně byl pitný režim zajištěným osobám obstarán při jejich předávání ze speciálních vozidel zn. Mercedes Unimog do autobusů. Po příjezdu do budovy Obvodního oddělení policie Ústí nad Labem - město byla žalobkyni, stejně jako ostatním zajištěným osobám, poskytnuta voda ve formě 1,5 l balení PET láhve. Jak vyplývá z výše uvedeného, byla podle názoru žalovaného zákonnost dodržena též s ohledem na přiměřenost všech zvolených postupů Policie ČR.

18. Žalobkyní namítané použití pout po dobu převozu z lomu Bílina na policejní služebnu v Ústí nad Labem považuje žalovaný za důvodné, přiměřené a zákonné. Podle žalovaného byla situace v místě zajištění vyhodnocena tak, že ačkoliv byli aktivisté osobami zajištěnými, nebyly dány důvody k použití pout. K použití pout podle ust. § 54 písm. a) zákona o policii došlo až před samotným zahájením eskorty vozidly zn. Mercedes Unimog, kdy byla eskortovaným přiložena jednorázová pouta. Hlavním důvodem byla změna podmínek průběhu zajištění, kdy docházelo k eskortě většího počtu 12 osob, a to navíc nepolicejními vozidly. Další část přesunu pak byla opět realizována nepolicejními vozidly - autobusy, kdy bylo eskortováno spolu se žalobkyní dalších 28 osob. I v tomto případě postupovala Policie ČR podle zásady přiměřenosti, když použila pouta až v nejnutnějším případě a zároveň na žádost žalobkyně provedla její přepoutání zezadu dopředu. Žalobkyně měla navíc pouta přiložena volně tak, aby jí nebyla způsobena újma zřejmě nepřiměřená povaze a nebezpečnosti jejího protiprávního jednání.
19. K žalobkyní tvrzenému porušení zásady zdvořilosti a zásahu do důstojnosti osoby použitím výzvy, aby eskortované osoby včetně žalobkyně „držely hubu“, žalovaný konstatoval, že povinnost policistů dodržovat při plnění svých úkolů pravidla zdvořilosti a dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob i své vlastní považuje za velmi důležitý prvek vystupování policistů vůči veřejnosti. Zároveň však bez konkretizace dalších skutečností (verbálních výrazů a jednání policistů) není možné podle žalovaného plně posoudit, zda intenzita jednání policistů, pokud k němu tedy skutečně došlo, dosahovala takové míry, že by bylo nutné označovat postup za nezákonný. Videozáznamy pořízené z prohlídky žalobkyně, z jejího ztotožnění a ze zahájení a ukončení eskorty žádné hrubé nebo neslušné jednání neukazují.
20. Pokud jde o žalobkyní namítanou nezákonnost postupu Policie ČR spočívající v odepření realizace práva na právní pomoc, pak žádost hovořit se svým právním zástupcem vznesla žalobkyně v době, kdy byla prováděna eskorta celé skupiny osob z lomu Bílina, jak vyplývá z obsahu žaloby. Mezi povinnostmi eskortovaných osob, které stanoví interní

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

předpis Policie ČR, patří mimo jiné to, že se žádným způsobem nesmí dorozumívat s osobami na svobodě nebo s osobami společně eskortovanými. O tomto byly eskortované osoby včetně žalobkyně ústně poučeny. Účelem tohoto opatření je zejména zajištění bezpečného a řádného provedení eskorty. Při hodnocení přiměřenosti postupu Policie ČR je tak nutné vždy posuzovat konkrétní okolnosti případu, kdy je vyvažován zájem na bezpečném a řádném provedení eskorty a zájem na neprodleném poskytnutí součinnosti k zajištění právní pomoci. V tomto případě bylo v jednom nepolicejním vozidle - autobuse eskortováno větší množství osob (tzn. 28 osob a žalobkyně), což je z hlediska zajištění bezpečnosti v průběhu eskorty vždy spjaté s vyšší mírou rizika a tedy s přísnějšími opatřeními vůči eskortovaným osobám. Důležité z hlediska přiměřenosti postupu Policie ČR dle žalovaného je to, že možnost kontaktu s právním zástupcem byla žalobkyni poskytnuta krátce před podáním vysvětlení na Obvodním oddělení policie Ústí nad Labem - město a žalobkyně již tuto možnost nevyužila.

21. K tvrzenému nezákonnému postupu Policie ČR spočívajícímu v opatření, při němž žalobkyně prováděla svou malou potřebu v otevřené kabině toalety s pouty na rukou za neustálého pozorování policistkou, žalovaný opětovně poukázal na skutečnost, že žalobkyně se díky svému předchozímu protiprávnímu jednání nacházela v režimu zajištění podle zákona o policii a byla střeženou osobou. Střežením osoby se rozumí soustavná přítomnost nejméně jednoho policisty u osoby omezené na osobní svobodě, která byla policistou poučena o omezení na svých právech, za účelem zamezení jejímu útěku, překažení pokusů o sebepoškozování, napadení osob, poškozování majetku apod. První zásadou pro provádění střežení osob je, že k zamezení útěku osoby omezené na osobní svobodě, již nelze umístit do cely, policista určený ke střežení osoby odpovídá za střežení osoby od jeho zahájení do doby předání oprávněnému orgánu, není-li stanoveno jinak - viz čl. 7 písm. a) závazného pokynu policejního prezidenta č. 159/2009, o eskortách, střežení osob a o policejních celách (dále též „ZPPP č. 159/2009“). Policista určený ke střežení osoby v průběhu střežení nenechává osobu samotnou bez dozoru, kontroluje případně přiložená pouta, sleduje její chování a je připraven učinit veškerá opatření k zamezení jejího útěku - viz čl. 7 písm. b) ZPPP č. 159/2009. Tato opatření platí po celou dobu střežení, tedy i v případě doprovodu osoby na toaletu. Z hlediska zásady přiměřenosti a zachování důstojnosti střežené osoby navíc žalobkyni na toaletu doprovázela osoba stejného pohlaví, což zákon ani jiný právní předpis pro daný postup nepožaduje. Postup policistky byl tedy plně v souladu se zákonem a interními právními předpisy.
22. Žalovaný dále uvedl, že přestupkové jednání žalobkyně bylo dne 10. července 2017 oznámeno místně příslušnému správnímu orgánu - Městskému úřadu Osek, který uložil žalobkyni trest napomenutí a tento trest je pravomocný. Žalobkyně mimo jiné učinila také podání ke Generální inspekci bezpečnostních sborů, datované dne 21. července 2017, která podnět vyhodnotila tak, že nebylo zjištěno, že by ze strany příslušníků Policie ČR zasahujících na uvedeném bezpečnostním opatření došlo ke spáchání jakéhokoli trestného činu. Podání žalobkyně bylo následně standardně postoupeno řediteli příslušného krajského ředitelství policie k prověření možného profesního pochybení zasahujících a podílejících se příslušníků Policie ČR. I zde bylo podání žalobkyně vyhodnoceno jako nedůvodné a postup policistů byl shledán v souladu s právními předpisy.
23. Nad rámec výše uvedeného pak žalovaný akcentoval, že ve smyslu ustálené judikatury správních soudů by žaloba na ochranu před nezákonným zásahem byla důvodná, jen pokud by byly kumulativně splněny tyto podmínky: žalobce byl přímo (1. podmínka)

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka); není-li byt' jen jediná z uvedených podmínek splněna, nemůže soud deklaratorní výrok o nezákonnosti zásahu vydat. Žalovaný v daném případě zastává názor, že nebyla splněna 3. podmínka uvedeného pětivrzkového testu, neboť žalobkyní popsaný zásah nebyl zásahem nezákonným, když postup příslušníků Policie ČR byl zcela v souladu se zákonnými předpisy. S ohledem na veškeré shora uvedené skutečnosti a závěry žalovaný navrhl, aby žaloba byla ve všech bodech zamítnuta.

24. V podání ze dne 25. 6. 2018 žalovaný doplnil, že žalobkyně byla Městským úřadem v Oseku uznána vinnou z přestupku proti veřejnému pořádku podle §47 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích, za což jí byl uložen správní trest napomenutí, a dále byla Obvodním báňským úřadem pro území kraje Ústeckého uznána vinnou z přestupku podle §39 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích, tedy z neoprávněného vniknutí do důlního díla nebo do území, ve kterém je vykonávána hornická činnost, kam je vstup zakázán, za což jí byl uložen správní trest napomenutí.
25. Na podporu svých obranných tvrzení žalovaný označil a předložil jako důkazní prostředky:
 - dopis předsedy představenstva Vršanská uhelná a.s. adresovaný spolku Limity jsme my jako organizátoru akce Klimakemp
 - Manifest spolku Limity jsme my
 - odkaz na webové stránky respekt.cz/politika/tisice-aktivistu-zablokovaly-v-nemeckych-dul-ktery-chceji-koupit-kretinsky-a-kellner
 - závěrečnou zprávu KŘ Policie Plzeňského kraje o provedení policejního opatření k zajištění klidu a veřejného pořádku ze dne 26. 6. 2017
 - zprávu o provedení policejního opatření
 - úřední záznam o zajištění osoby
 - videozáznam Policejní výzvy (k opuštění důlního prostoru)
 - videozáznam Výzva a zákrok (situace v místě zajištění)
 - videozáznam Poučení cizinci (dokládá jednání se skupinou zajištěných cizinců včetně informací o poskytnutí tekutin)
 - videozáznam Ústí OOP (dokládá poskytnutí vody ve formě 1,5l balení PET lahve po příjezdu do budovy Obvodního oddělení policie Ústí nad Labem)
 - videozáznam Prohlídka osoby (dokládá volné přiložení jednorázových pout vepředu)
 - videozáznam Kontrola totožnosti (dokládá průběh ztotožnění žalobkyně)
 - videozáznam Eskorty cizinci (dokládá zahájení a ukončení eskorty zajištěné skupiny)
 - oznámení přestupku ze dne 10. 7. 2017 Městskému úřadu Osek
 - vyjádření GIBS k podnětu žalobkyně ze dne 21. 7. 2017
 - vyjádření KŘPÚ k podnětu žalobkyně ze dne 21. 7. 2017
 - přestupkový spis Městského úřadu Osek č. sp. 31/2017
 - přestupkový spis Obvodního báňského úřadu pro území kraje Ústeckého sp.zn. SZ SBS 26425/2017

IV. Další podání žalobkyně

26. V replice k vyjádření žalovaného ze dne 7. 1. 2019 žalobkyně popřela, že by se podílela na blokadě těžebního stroje. Uvedla, že ve skutečnosti k těžebnímu stroji ani nedošla.

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

Uposlechla totiž výzvy jednoho z policistů a zastavila se dobrovolně několik desítek metrů od rypadla, což je zřejmé i z videozáznamů předložených žalovaným. Žalobkyně dále popřela, že by proti ní byly jako donucovací prostředek použity hmaty a chvaty a že by slyšela výzvu Policie ČR k opuštění důlního prostoru. Uvedla, že spolu s dalšími účastníky protestu šla v davu, který občas skandoval různá hesla a s některými lidmi přitom i mluvila. Výzva, která snad zazněla těsně u mikrofonu kamery, měla směřovat k demonstrantům pochoduujícím několik desítek metrů od policisty, navíc v době, kdy nad lokalitou létal vrtulník. Když však žalobkyni vyzval policista několik desítek metrů od rypadla ve spodní části lomu, aby se ke stroji dále nepřibližovala, tuto výzvu uposlechla a zastavila se. Žalobkyně v této souvislosti poukázala na to, že nebyla stíhána pro přestupek neuposlechnutí výzvy dle §47 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích, ale pouze pro přestupek na úseku ochrany a využití nerostného bohatství dle §39 odst. 1 písm. a) zákon a o přestupcích.

27. Žalobkyně dále konstatovala rozpor tvrzení žalovaného o tom, že nebylo možné se ze strany Policie ČR na vzniklou situaci lépe připravit s jeho vyjádřením ve věci ze dne 11. 12. 2017 vedené u Městského soudu v Praze, sp. zn. 11A 163/2017, která skutkově souvisí s akcí Klimakemp 2017. V citovaném vyjádření žalovaný uvedl, že vzhledem k veřejně dostupným a organizátory prezentovaným informacím o akci Klimakemp bylo možno předpokládat, že na území Ústeckého kraje dojde ke zvýšenému pohybu osob a vozidel, zároveň bylo zjištěno, že má dojít k tzv. přímé akci, tedy k blokadě či aktivnímu rušení provozu těžební činnosti. Z těchto důvodů byl vydán rozkaz ředitele Krajského ředitelství PČR Ústeckého kraje č. 46/2017, jímž byla vyhlášena policejní bezpečnostní opatření související s akcí Klimakemp, jejichž podstatou bylo zejména zvýšení dohledu nad dodržováním veřejného pořádku a bezpečnosti posílením výkonu služby policistů pořádkové policie v obci Horní Jiřetín a v širším okolí, když Policie ČR vycházela též z toho, že se Klimakempu bude účastnit také větší počet cizích státních příslušníků. Je proto dle žalobkyně nepochopitelné, proč celá akce včetně navazující eskorty účastníků na policejní služebny byla ze strany Policie ČR tak špatně zorganizována. Žalobkyně zopakovala, že zajištěným osobám bylo bráněno, aby využily stín rypadla či některého z policejních vozů. Poučení policisty o možnosti poskytnutí vody žalobkyně nezaznamenala, protože seděla až na opačném konci shromaždiště zajištěných osob. Ze strany Policie ČR se žalobkyni dostalo prvního poskytnutí vody teprve až kolem 19:30h dne 24. 6. 2017 a následně až kolem 3:30h ráno 25. 6. 2017, neboť v autobuse byl vody nedostatek.
28. K nezákonnému použití pout žalobkyně vyzdvihla, že všechny zajištěné osoby byly minimálně dvakrát prohledány s tím, že žádné nebezpečné předměty u nich nebyly nalezeny, neexistovala žádná důvodná obava, že by žalobkyně a ostatní účastníci měli v úmyslu utíkat, používat násilí, narušovat veřejný pořádek nebo poškozovat majetek. Žalovaným předložené videozáznamy dokládají, že se žalobkyně vůči policistům chovala slušně, spolupracovala, nejevila známky intoxikace či jinak plně neovládaného chování. Při rozhodnutí o použití pout a také při udržování tohoto stavu měla policie přihlížet též k předchozímu domnělému či skutečnému protiprávnímu jednání žalobkyně. Délka použití pout byla rovněž nepřiměřená charakteru úkonu, kvůli kterému byla žalobkyně do Ústí nad Labem převážena, tedy sepsání úředního záznamu, které zabralo několik málo minut. Žalobkyně opětovně poukázala na špatnou organizaci transportu, který trval do cca 30 km vzdáleného Ústí nad Labem mnoho hodin. Žalobkyně dále uvedla, že případy použití pout či jiných donucovacích opatření se zabýval i Evropský soud pro lidská práva

v případech Hénaf proti Francii (bod 56), ve věci Kummer proti České republice (bod 63-64) či v případě Raninen proti Finsku (bod 56). Z judikatury ESLP lze obecně dovodit, že donucovacích opatření nelze užívat jen na podkladě toho, že to právní úprava dovoluje, nýbrž je nutné v každém individuálním případě posoudit legitimitu a přiměřenost užití takového donucovacího opatření. Žalobkyně byla dle jejího názoru vystavena špatné a nezákonné policejní praxi, kdy jsou bez přihlédnutí ke konkrétním okolnostem policií paušálně pouta používána.

29. K hrubým verbálním projevům policistů v autobuse během eskorty žalobkyně podpůrně uvedla, že na videozáznamu Prohlídka osoby lze dohledat, jak policisté v přítomnosti žalobkyně, která poukazovala na nepřiměřenost použití pout, komentovali dění vulgárními výrazy. Tento videozáznam sice nezaznamenává situaci přímo v autobuse, jasně však dokládá, že vulgarity ze strany policie byly při zásahu poměrně běžné.
30. V souvislosti s odepráním práva na právní pomoc žalobkyně uvedla, že interní předpis, na který poukazoval žalovaný a podle kterého mezi povinnosti eskortovaných osob patří zákaz dorozumívání se s osobami na svobodě či s osobami společně eskortovanými, sotva může být závazný pro žalobkyni. Navíc takový předpis nemůže odporovat zákonu (§24 odst. 4 zákona o policii) ani nesmí v důsledku jeho použití docházet k porušování ústavně zaručených práv žalobkyně (čl. 37 odst. 2 Listiny). Žalobkyně poukázala na závěry nálezu Ústavního soudu ÚS 630/16, který lze přiměřeně vztáhnout i na tento případ. Žalobkyně dále uvedla, že první možnosti zajistit si právní pomoc se jí dostalo teprve v souvislosti s podáváním vysvětlení na policejní stanici v Ústí nad Labem v ranních hodinách dne 25. 6. 2017. Jelikož jí bylo sděleno, že po podání vysvětlení bude propuštěna, této možnosti již nevyužila, aby omezení na své osobní svobodě měla již co nejdříve za sebou. Právní pomoc žalobkyně potřebovala především v době eskorty, kdy měla neúměrně dlouhou dobu nasazená pouta, převoz trval neadekvátně dlouhou dobu, nebylo zajištěné dostatečné množství vody k pití, ze strany policistů docházelo k verbální agresi a nebylo jasné, jak dlouho budou tyto podmínky ještě panovat a jak se situace bude dále vyvíjet.
31. K vykonávání potřeby v poutech a za přímého pozorování policistkou žalobkyně zopakovala, že šlo o opatření, které vůbec nevycházelo z konkrétních okolností daného případu a bylo v důsledku toho jednak v rozporu se zásadou přiměřenosti a jednak zasahovalo do práva žalobkyně na lidskou důstojnost a do práva nebyť vystavována ponižujícímu zacházení.
32. Žalobkyně v závěru své repliky formulovala žalobní petit tak, že primárně požadovala určení nezákonnosti jednoho kontinuálního zásahu spočívajícího v pěti v žalobě vyličených dílčích skutcích a pro případ, že by soud posuzoval dílčí zásahy, které jsou předmětem žaloby, jako zcela samostatné zásahy, navrhla in eventuum, aby soud určil nezákonnost těchto jednotlivých samostatných zásahů.
33. Nad rámec důkazních návrhů uvedených v žalobě žalobkyně označila ve své replice následující důkazní návrhy:
 - vyjádření žalovaného ze dne 11. 12. 2017 v řízení sp. zn. 11A 163/2017
 - fotografie z místa před rypadlem
 - úřední záznam GIBS ze dne 30. 6. 2017
 - videozáznam ze sezení na dně těžební jámy lomu Bílina
 - výslech svědků: J. V., K. M. K. a M. S.

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

34. V podání ze dne 23. 1. 2019 žalobkyně navrhla provedení výslechu dvou svědků (V. B. a P. C.), kteří se měli nacházet ve skupině, kterou Policie ČR z lomu Bílina odvezla běžnými policejními vozidly. V podání ze dne 28. 1. 2019 žalobkyně následně navrhla provedení výslechu svědkyně K. L. Ta měla rovněž dosvědčit, že byla převezena běžným vozidlem, a nebylo proto nutné eskortu protahovat čekáním na speciální vozidlo, jak tvrdil žalovaný.

V. První posouzení věci Městským soudem v Praze

35. Při jednání před soudem dne 16. 1. 2019 zástupce žalobkyně uvedl, že trvá na poslední změně žaloby ve znění eventuálního petitu formulované v podání ze dne 7. 1. 2019, neboť není jasné, zda bude ze strany soudu uzavřeno, že šlo o jeden kontinuální zásah či zda jednotlivé dílčí zásahy bude soud považovat za zcela samostatné zásahy. Žalovaný se změnou žaloby souhlasil. Soud při jednání rozhodl o připuštění změny žaloby (žalobního petitu) ve znění dle podání žalobkyně ze dne 7. 1. 2019.
36. Zástupce žalobkyně poté v podrobnostech odkázal na obsah žaloby a obsah svých následných podání a tyto podrobně rekapituloval, přičemž žádné nové skutečnosti neuvedl.
37. Žalovaný při jednání odkázal na písemné poklady založené ve spise. V reakci na repliku žalobkyně ze dne 7. 1. 2019 souhlasil s tím, že PČR měla určité povědomí o tom, jak podobné akce v zahraničí probíhají, na druhou stranu uvedená akce byla součástí několikadenního setkání Klimakemp, který byl prezentován jako akce zaměřená na boj proti fosilním palivům. Podrobné informace, kdy a v kterém konkrétním místě tzv. přímá akce bude probíhat, policie k dispozici neměla. Lokalita v severních Čechách, Horním Jiřetíně nabízí mnoho míst, kde by k tomu sestupu mohlo dojít – mohlo se jednat i o blokádu elektráren, železničních kolejí či vlečky vedoucí ke kolejím. V obdobných akcích hraje roli moment překvapení, i zde došlo k obsazení lomu Bílina po spontánním rozhodnutí organizátorů akce, kdy se účastníci vraceli z jiného pochodu. To vše je třeba vzít v potaz při posouzení hlediska přiměřenosti. Bílina je největší povrchový důl v ČR, je to rozsáhlá lokalita a je obtížné dostat se do tohoto místa policejní technikou, proto došlo k využití důlních vozidel těžební společnosti, do kterých se vejde 12 osob i s eskortou. Délka převozu byla tímto ovlivněna, samotná eskorta musí probíhat v souladu s pravidly. Policie ČR se snažila dostat osoby z dolu co nejrychleji. Nelze předpokládat, že by v dole bylo připraveno cateringové zařízení, vodu se však policie snažila dopravit k účastníkům co nejrychleji. Úkony Policie ČR nebyly uměle protahovány, policie se naopak snažila roztrždit účastníky do sektorů, aby je co nejrychleji dopravila mimo lokalitu. Žalovaný souhlasil, že na dně lomu byly nepříjemné podmínky, ale byly stejné pro všechny, museli je snášet i zasahující policisté, kteří si pobyt v prostoru dobrovolně nevybrali. Přestupku se účastníci protestu dopustili již v okamžiku, kdy překročili hranici lomu, v okamžiku, kdy policie reagovala výzvou k opuštění prostoru. Byla to první akce takového druhu v ČR, policie neměla zkušenosti, jakým způsobem budou aktivisté reagovat, jak bude protest konkrétně probíhat, navíc neměla povědomí o konkrétním čase a místě protestu. O použití transportu rozhoduje policie, běžný autobus nemá žádné bezpečnostní zóny, proto bylo rozhodnuto o tom, že osoby budou mít pouta po celou dobu transportu. Stejně tak v daných podmínkách nebylo možno zajistit kontakt s právním zástupcem, neboť nebyl k dispozici bezpečný prostor a nebylo možno zajistit soukromý kontakt. Kontakt s právním zástupcem byl účastníkům umožněn ihned poté, co byli přemístěni do cel

předběžného zadržení. Pokud jde o komunikaci v autobuse, nebyla podána žádná stížnost na chování policistů ohledně jejich verbálních projevů a na jejich postup.

38. Zástupce žalobkyně k duplice žalovaného konstatoval, že přímo na místě se dalo udělat pro komfort účastníků daleko více, lidem bylo výslovně bráněno, aby se mohli přemístit do stínu. Na místě na dně těžební jámy se nacházela spousta policejních dodávek, není proto zřejmé, proč se muselo čekat na transport jediným důlním vozidlem. Policie věděla, že na místě budou cizinci, tlumočníci však dorazili až nad ránem 25. 6. 2017. Stížnosti na policii byly podány, avšak není pravděpodobné, že policista, který konal zásah, by své pochybení připouštěl. Žalobkyně vyžádala posudek o teplotách u Hydrometeorologického ústavu, ale zatím jej nemá k dispozici. Vysoké teploty v dané lokalitě v inkriminovaný den jsou však mezi účastníky dle vyjádření žalovaného nesporné.
39. Soud provedl dokazování videozáznamy, které předložili účastníci. Na *videozáznamu předloženém žalobkyní*, zachycujícím krátkou sekvenci pobytu účastníků na dně těžební jámy lomu Bílina, žalobkyně samotná zachycena není, dle vyjádření zástupce žalobkyně tato stála až za osobou, která záznam pořizovala. Na *videozáznamu Policejní výzvy* je zachycen sestup účastníků protestu na dno těžební jámy, před vstupem účastníků za hranu dolu v cca 14h je zřetelně slyšet několikrát za sebou hlasitě do megafonu opakovaná jednoznačná výzva Policie České republiky: „*jménem zákona, opusťte tento prostor, dopouštíte se protiprávního jednání*“. Žalobkyně se nacházela ve skupině účastníků, kteří sestupovali na dno těžební jámy k důlnímu zařízení. Dle vyjádření žalobkyně bylo rozhodnutí sestoupit do lomu Bílina učiněno účastníky spontánně na cestě od dolu Československé armády. *Videozáznam Výzva a zákrok* monitoruje situaci v místě zajištění a přípravy k zajištění při pohledu na skupinu účastníků blokujících rypadlo, kteří hlasitě skandují hesla „*Limity jsme my*“ či „*Solidarita naší zbraní je*“. Žalobkyně dle svého tvrzení stojí v prostoru za kamerou, držela transparent, blokády rypadla se přímo neúčastnila. Účastníci mají na sobě ve většině jednotné bílé igelitové overaly, někteří mají na obličejích masky. V úvodní části videa je zachyceno, jak účastníci protestu byli ze strany Policie ČR opětovně opakovaně vyzýváni jménem zákona, aby ukončili protiprávní jednání. V tento okamžik měly všechny protestující osoby ještě možnost svého protiprávního jednání zanechat a prostor dobrovolně opustit, což neučinili. Z videa je patrné, že osoby blokující rypadlo seděly na zemi do sebe vzájemně rukama zaklíněné tak, aby postup policii co nejvíce ztížili. Příslušníci Policie ČR tak byli nuceni účastníky od rypadla jednoho po druhém odvádět, přičemž někteří z účastníků se chovali zcela pasivně, takže bylo na policii, aby překonali jejich pasivní odpor a v přecíslení cca 4 až 5 příslušníků PČR na 1 účastníka je z místa u rypadla vyvedli, popř. vynesli jen za použití fyzické síly. Podle vyjádření žalobkyně se přímé blokády rypadla účastnila podstatná část protestujících, zhruba 130 lidí, odvádění účastníků od rypadla trvalo cca 1 hodinu, což nepochybně mělo též vliv na celkovou dobu zákroku. Zástupce žalobkyně poukázal na přítomnost policejních vozidel na dně těžební jámy. K tomu žalovaný uvedl, že policejní vozidla jsou určena k přepravě policistů, jsou to vozidla zásahových jednotek, která nemohou sloužit k přepravě civilních osob, neboť nesplňují parametry k eskortě. Zasahující policisté nesou riziko služebního zákroku, když vjíždí do důlního prostoru vozidlem, které není určeno pro provoz v dole, civilní osoby však mohou být převáženy jen vozidly, které splňují bezpečnostní parametry. Proto byla k převozu zajištěných účastníků na horní hranu dolu použita důlní technika. *Videozáznam Poučení cizinci* dokládá jednání policie se skupinou zajištěných cizinců včetně předání informace o poskytnutí tekutin. Z videozáznamu je zřetelné, že skupina osob na shromaždišti sedí ve stínu. Této skupině bylo adresováno

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

zasahujícím policistou poučení v anglickém jazyce o možnosti občerstvit se třemi druhy nápojů (vodou, sycenou vodou a ochucenou vodou), které jsou k dispozici ve várnících. Podle vyjádření zástupce žalobkyně se žalobkyně v této skupině nenacházela. Skupina, do které byla zařazena žalobkyně, byla vzdálená od místa zachyceného na videozáznamu cca 10 až 20 metrů. *Videozáznam Ústí OOP* dokumentuje poskytnutí vody ve formě 1,5l balení PET lahve po příjezdu eskortovaných osob do budovy Obvodního oddělení policie Ústí nad Labem, žalobkyně se nachází v prostoru u dveří. *Videozáznam Prohlídka osoby* dokládá volné přiložení jednorázových nekovových pout vepředu. Rovněž je z něj zřejmé, že v okamžiku po výstupu z eskorty při prohlídce zavazadla měla žalobkyně s sebou v batohu velkou lahev vody, která v té době byla již prázdná. *Videozáznam Kontrola totožnosti* zachycuje průběh ztotožnění žalobkyně na dně těžební jámy kolem 15h. *Videozáznam Eskortu cizinci* dokumentuje zahájení a ukončení eskorty zajištěné skupiny cizinců včetně žalobkyně. Při výstupu z autobusu použitého k převozu zajištěných osob na policejní stanici reagovala žalobkyně na výslovný dotaz příslušníka PČR, zda není zraněná, negativně, na svůj zdravotní stav si nijak nestěžovala ani nevznesla na přítomného policistu okamžitý požadavek ohledně zajištění tekutin.

40. K dotazu soudu žalovaný potvrdil, že předložil veškeré videozáznamy dokumentující situaci na místě samém v prostoru lomu Bílina včetně následné eskorty na policejní stanici, které měl k dispozici. Dále doplnil, že v cca 21:30h žalobkyně opustila důlní prostor ve vozidle těžební společnosti a v cca 22:30h nastoupila do autobusu, kterým byla převážena na policejní stanici k dalším úkonům.
41. Z přestupkového spisu vedeného Městským úřadem Osek, správní odbor, soud zjistil, že dne 24. 6. 2017 v 15:05h byl sepsán úřední záznam o zajištění žalobkyně z důvodu §26 odst.1 písm. a) a f) zákona o policii – neuposlechnutí výzvy. Poučení před provedením zákroku dle §13 zákona o policii bylo poskytnuto hromadně. Podle úředního záznamu byly proti žalobkyni použity donucovací prostředky hmaty a chvaty. Dne 25. 6. 2017 v 5:00h podala žalobkyně vysvětlení podle §61 odst. 1 zákona o policii z důvodu objasnění skutečností důležitých pro odhalení trestného činu nebo přestupku a jeho pachatele ve věci zajištění osoby žalobkyně, o čemž byl vyhotoven úřední záznam č. j. KRPU-131191-3/PŘ-2017-040022. K věci samé žalobkyně využila svého práva nevypovídat a svého práva úřední záznam nepodepsat. Dne 26. 6. 2017 sepsal vedoucí Speciální pořádkové jednotky Policie ČR nasazené v rámci bezpečnostního opatření Klimakemp 2017 k plnění služebních úkolů úřední záznam č. j. KRPU-131699-1/ČJ-2017-0400SJ o průběhu akce. Z něho se podává, že ve 14:45h byly zajištěny celkem 4 osoby za použití donucovacích prostředků – jednalo se o osobu používající v těžebním prostoru bezpilotní vrtulový prostředek zvaný „dron“ a další tři osoby organizátorů akce. Následně v 15:05h bylo zajištěno celkem 129 osob – účastníků protestu, kteří ve 13:16h vystoupili v obci Braňany ze 4 autobusů a po překonání svodidel místní komunikace sestoupili k okraji těžební jámy lomu Bílina. Ve 13:55h po sestoupení skupiny osob do dobývacího prostoru započala policie s opakovanými marnými výzvami k opuštění uvedeného prostoru. Ve 14:40h došla skupina účastníků protestu doprovázená operativní skupinou policie do nejspodnější části dobývacího prostoru a obsadila důlní zařízení K 70 UNEX. V 15:05h po opětovných marných výzvách k ukončení blokády důlního stroje a po výzvě, že bude následovat zajištění osob z důvodu protiprávního jednání, došlo k zajištění dalších 125 osob. Následně byli všichni aktivisté eskortováni k bráně č. 302 a následnému předání eskortní skupině. V průběhu služebních úkonů a zákroků policisty nedošlo k žádné fyzické újmě zúčastněných osob, která by souvisela s použitím donucovacích prostředků. Dne 10. 7. 2017 oznámila Policie ČR, KŘP

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

Ústeckého kraje, Městskému úřadu Osek pod č. j. KRPU-131191-9/PŘ-2017-040022-RBK přestupek na fyzickou osobu – žalobkyni pro podezření ze spáchání přestupku na úseku ochrany a využití nerostného bohatství a proti veřejnému pořádku podle §39 odst.1 písm. a) a §47 odst.1 písm. a) zákona o přestupcích tím, že dne 24. 6. 2017 ve 13:55h neoprávněně společně s dalšími účastníky akce Klimakemp vnikla do důlního prostoru lomu Bílina v obci Braňany a následně neuposlechla výzvu Policie ČR k opuštění prostoru. Správní orgán se rozhodl věc projednat v příkazním řízení, neboť je nepochybné, že žalobkyně se uvedeného přestupku proti veřejnému pořádku podle §47 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích dopustila (úřední záznam o příkazním řízení). Usnesením Městského úřadu Osek, správní odbor, ze dne 19. 7. 2017, č. j. MÚO-2861/2017-SO bylo oznámení Policie ČR k zahájení řízení o přestupku spáchaného žalobkyní tím, že dne 24. 6. 2017 kolem 13:55h neoprávněně vnikla do důlního prostoru lomu Bílina, a to Obvodnímu báňskému úřadu pro území kraje Ústeckého. Dne 28. 8. 2017 rozhodl Městský úřad Osek, správní odbor, příkazem č. j. MÚO-3754/2017-SO tak, že žalobkyně se uznává vinnou z přestupku proti veřejnému pořádku dle §47 odst.1 písm. a) zákona o přestupcích, kterého se dopustila tím, že dne 24. 6. 2017 ve 13:16h jako účastnice ekologické akce Klimakemp 2017 překonala v obci Braňany svodidla místní komunikace, sestoupila k okraji těžební jámy lomu Bílina, kde následně pokračovala do dobývacího prostoru dolu. Po opakované výzvě stálé pořádkové služby Policie ČR „Jménem zákona opusťte tento prostor, dopouštíte se protiprávního jednání“ úmyslně neuposlechla výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci a dále setrvala na místě, kdy ve 14:40h došla s ostatními účastníky protestu do nejspodnější části dobývacího prostoru k důlnímu zařízení K 70 UNEX, kde byla v 15:05h po opětovné výzvě k opuštění prostoru zajištěna a eskortována k provedení služebních úkonů na Odbor cizinecké policie v Ústí nad Labem. Přestupek byl spáchán úmyslně, protože žalobkyně chtěla svým jednáním porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, jedná se o úmysl přímý. Za spáchání uvedeného přestupku byl žalobkyni uložen správní trest napomenutí. Citovaný příkaz nabyl právní moci dne 27. 9. 2017.

42. Z přestupkového spisu vedeného Obvodním báňským úřadem pro území kraje Ústeckého soud zjistil, že příkazem ze dne 23. 8. 2017, č. j. SBS 26425/2017/OBÚ-04/1, byla žalobkyně uznána vinnou z přestupku podle §39 odst.1 písm. a) zákona o přestupcích, kterého se prokazatelně dopustila tím, že dne 24. 6. 2017 v čase 15:05h úmyslně neoprávněně vnikla s dalšími několika desítkami účastníků akce Klimakemp 2017 do důlního díla – lomu Bílina, na druhý uhelný řez ke kolesovému rypadlu KU 300/K70, situovanému v době spáchání přestupku až na samém dně lomu Bílina v jeho severní části, ve kterém je vykonávána hornická činnost, kam je vstup zakázán, kde byla v uvedeném čase a místě po předchozí výzvě zajištěna Policií ČR z důvodu protiprávního jednání. V odůvodnění příkazu správní orgán vyzdvihl, že obviněná nejen vizuálně vnímala, že se pohybuje po jednotlivých řezech důlního díla, po nichž sestoupala o cca 215 m hlouběji na dno lomu Bílina, ale byla i o svém protiprávním jednání informována Policií ČR. Žalobkyně se dopustila přestupku úmyslně, nikoliv nedbalostně, když ani po opakované výzvě Policie ČR k upuštění od protiprávního jednání inkriminovaný prostor dobrovolně neopustila a musela být Policií ČR z tohoto území vyvedena. Za spáchání uvedeného přestupku byla žalobkyni uložena sankce napomenutí. Citovaný příkaz nabyl právní moci dne 15. 9. 2017.
43. Soud neprováděl další dokazování (listinami označenými účastníky ve svých podáních a výslechy žalobkyní navržených svědků – viz. bod 13, 26 a 34), neboť dospěl k závěru, že spisový materiál a listiny v něm vložené poté, co byly provedeny důkazy všemi

označenými a předloženými videozáznamy, postačuje k rozhodnutí ve věci a další dokazování je tak nadbytečné. Rovněž formální výslech žalobkyně shledal soud nadbytečným, když žalobkyně se průběžně při jednání ve věci vyjadřovala jak k jednotlivým skutkovým tvrzením, tak i k soudem provedeným důkazům. Soud učinil tento závěr též s přihlédnutím k tomu, že skutkový stav je mezi účastníky z podstatné části nesporný a ve zbytku, kde se skutkové verze účastníků v jednotlivostech liší, není s ohledem na níže přdestřené právní posouzení věci další dokazování relevantní.

44. Žaloba byla podána včas (§ 84 odst. 1 s. ř. s.), osobou k tomu oprávněnou (§ 82 s. ř. s.), žaloba je přípustná (§ 85 s. ř. s.). Soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době zásahu (§ 87 odst. 1 s. ř. s.).
45. V souvislosti se skutkovým stavem dané věci není sporu o tom, že původcem žalovaného zásahu je Policie ČR, respektive její konkrétní příslušníci, kteří provedli zákrok směřující k odstranění porušení vnitřního pořádku a bezpečnosti, při němž Policie České republiky není v postavení správního orgánu, nýbrž ve své základní „roli“ ve smyslu § 1 zákona o policii, tedy v postavení ozbrojeného bezpečnostního sboru, přičemž tento zásah je přičitatelný Ministerstvu vnitra, tedy správnímu orgánu, jemuž je Policie ČR podřízena (srov. také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 4. 2017, č. j. 3 As 205/2016 – 38).
46. Základní právní rámec řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu je dán § 82 s. ř. s., podle něhož platí: Každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen "zásah") správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.
47. Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2017, č. j. 1 Afs 217/2017 – 34, a tam citovaná judikatura) je namístě ochranu v procesním režimu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout tehdy, pokud jsou kumulativně splněny všechny podmínky stanovené v tomto ustanovení. Žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ správního orgánu v širším smyslu) správního orgánu, který není rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka).
48. Městský soud rozsudkem ze dne 27. 2. 2019, č. j. 9A 206/2017 – 98, žalobu zamítl.
49. V odůvodnění konstatoval, že ze strany Policie ČR, nedošlo vůči žalobkyni k neadekvátním a nepřiměřeným opatřením, ale k opatřením, které za daných okolností – velkému počtu zajištěných osob včetně cizinců, neznalosti konkrétního místa a času protestní tzv. přímé akce, specifickým důlního prostoru včetně složitých podmínek pohybu v něm, bylo možné, ne-li předpokládat, pak alespoň přijímat.
50. Poukázal na to, že žalobkyně se na dně těžební jámy nenacházela nuceně, ale z vlastního rozhodnutí. K jejímu opuštění byla opakovaně Policií ČR vyzvána, což ale nerespektovala. Za své jednání byla shledána vinnou ze spáchání přestupků podle § 39 odst. 1 písm. a) a § 47 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích. Tvrzení žalobkyně, že výzvu nezaznamenala, je v kontextu přestupkových spisů irrelevantní. Po policistech nelze požadovat, aby donekonečna účastníky slovně přesvědčovali k zanechání protiprávního jednání. Pokud

žalobkyně nereagovala na předchozí výzvy, byli policisté oprávněni vůči ní zakročit, zajistit ji a eskortovat k provedení dalších služebních úkonů na policejní služebnu. O charakteru služebního zákroku rozhodují policisté a nikoliv žalobkyně. Není tudíž na ní, aby určovala, jakým způsobem a v jakém pořadí budou jednotlivé skupiny zajištěných eskortovány. Nedůvodnou shledal také námitku, dle které měla Policie ČR umožnit účastníkům setrvat ve stínu rypadla, které stejně nemohlo být spuštěno. Podle městského soudu byl postup Policie ČR pochopitelný, protože existovala důvodná obava, že by účastníci pokračovali v protestu formou pasivní rezistence a bylo by nutné je následně z daného prostoru opět vyvádět za použití fyzické síly. Omezenému počtu účastníků Policie ČR umožnila pobyt ve stínu policejního vozidla. Účastníci věděli, že se chystají k tzv. přímé akci v důlním prostoru s tmavým povrchem, který není pokrytý vegetací, a budou setrvávat na přímém slunci. Bylo primárně na nich, aby se zásobili tekutinami. Městský soud neshledal, že by PČR účastníkům tekutiny odpírala. Žalobkyně sama uvedla, že po 1,5 hodině od žádosti o tekutiny policisté přinesli menší množství vody. Policisté tak na žádost reagovali a vodu neodpírali. Všem zajištěným navíc umožnili využít vlastních zásob. Z videozáznamu také plyne, že účastníci byli anglicky poučeni o zásobování shromaždiště třemi druhy nápojů ve várnících. Žalobkyně, která se nacházela 10 až 20 metrů od místa zachyceného na videozáznamu, musela tuto informaci a pohyb zajištěných osob k várníkům zachytit. Žalobkyně si navíc nestěžovala na svůj zdravotní stav a nikomu neoznámila, že by se jí dělalo špatně. Důvodná není ani námitka nepřiměřené délky eskorty. Samotná doba trvání sice byla dlouhá, nicméně byla ovlivněna podmínkami v místě zajištění (terén byl sjízdný pouze speciálními vozidly, kterými Policie ČR nedisponovala, zajištěných osob byl vysoký počet a bylo nutné nejprve překonat jejich pasivní odpor) a také následně použitým eskortním prostředkem, kterým byl autobus, a nepochybně také počtem volných cel předběžného zadržení. Po vystoupení z autobusu si žalobkyně nestěžovala, nedomáhala se tekutin a neoznámila svůj zdravotní stav za špatný. Podle městského soudu tak v důsledku postupu Policie ČR nevznikla žalobkyni bezdůvodná újma a zásah do jejích práv nepřekročil nezbytnou míru.

51. Pokud jde o využití pout, po dobu zásahu v těžební jámě nebyli účastníci poutáni, neboť protest měl nenásilný charakter. K použití pout došlo až před samotným zahájením eskorty. Jednalo se o nekovová pouta, která byla žalobkyni po přepoutání přiložena velmi volně před tělem. Podle soudu byla legitimním důvodem k využití pout změna podmínek zajištění, neboť docházelo k eskortě většího počtu osob (12), a to navíc s ohledem na nesjízdný terén nepolicejními vozidly. Další část eskorty se uskutečnila také nepolicejními vozy (autobusy), které nedisponují oddělenou částí pro eskortované, v jednom autobuse bylo 28 zajištěných. Použití pout tak bylo přiměřené a pouta policie použila až v nejnutnějších případech. Vulgární projevy při eskortě měli policisté učinit do éteru a nebyly namířeny vůči konkrétní osobě. I kdyby k takovému jednání došlo, nedosahovala by jeho intenzita takové míry, aby jej bylo možné označit za nezákonný postup.
52. Nezákonné nebylo podle městského soudu ani odepření právní pomoci v průběhu eskorty. Žalobkyně žádost o kontaktování advokáta vznesla v době, kdy probíhala eskorta autobusem. Eskortované osoby byly poučeny, že během eskorty se nesmí žádným způsobem dorozumívat s osobami na svobodě nebo osobami společně eskortovanými. Omezení práva na právní pomoc nebylo nepřiměřené s ohledem na zájem na bezpečném a řádném provedení eskorty. V jednom vozidle se nacházelo větší množství eskortovaných osob, což bylo spjaté s větší mírou rizika a přísnějšími opatřeními. Během eskorty nedocházelo k podání vysvětlení, k němuž zajištění účastníků směřovalo. Až s podáním

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

vysvětlení lze ztotožnit počátek řízení a právo na právní pomoc je spjato právě až s počátkem řízení. Nejedná se o právo na pomoc v životní situaci. Žalobkyně ani nespecifikovala, jaké úkony by zástupce mohl během eskorty činit. Pouze uvedla, že jí mohl dát řádně poučení o jejích právech a intervenovat, aby nadále nebyla podrobena nelidskému, krutému a ponižujícímu zacházení. Městský soud poukázal na to, že žalobkyně byla poučena v souvislosti se zajištěním a pojem „intervence“ nijak blíže neupřesnila. O právní pomoc žádali i další účastníci, což při využití práva na poradu bez účasti třetích osob koliduje s logisticky, časově a bezpečnostně náročným způsobem eskorty na jednotlivé služebny. Čas a počet zastávek autobusu navíc nebyl předem znám. Podstatné je, že možnost kontaktu se zástupcem byla žalobkyni poskytnuta před podáním vysvětlení, ale žalobkyně ji nevyužila.

53. Důvodnou městský soud neshledal žalobu ani v části směřující proti způsobu vykonávání „malé potřeby“ na policejní služebně. Žalobkyně se v dané situaci nacházela v režimu zajištění a byla střežena. Střežením se rozumí soustavná přítomnost alespoň jednoho policisty za účelem zamezení útěku, překažení pokusu o sebepoškozování, napadení osob, poškození majetku apod. Tato opatření platí po celou dobu střežení, tedy i v případě doprovodu na toaletu. Z hlediska přiměřenosti opatření a zachování důstojnosti žalobkyně je podstatné, že ji střežila osoba stejného pohlaví, což ani zákon nevyžaduje. Intenzita jednání policistky nedosahovala takové míry, aby jej bylo možné označit za nepřiměřené, a tudíž nezákonné. Je irelevantní, že se žalobkyně dopustila nanejvýš přestupkového jednání a před započetím eskorty byla podrobena osobní prohlídce.

VI. Kasační stížnost žalobkyně a její posouzení Nejvyšším správním soudem

54. Výše uvedený rozsudek Městského soudu v Praze č. j. 9A 206/2017-98 byl ke kasační stížnosti žalobkyně zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2021, č. j. 8 As 180/2019 - 59 (dále též „zrušující rozsudek NSS“). Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost žalobkyně ve vztahu ke všem dílčím žalovaným zásahům důvodnou. Vedle jednotlivých závěrů týkajících se dílčích žalovaných zásahů (konkretizovaných níže v bodu VII. tohoto rozsudku) považoval Nejvyšší správní soud za vhodné dodat, že se nelze ztotožnit s tím, pokud městský soud za obecné stěžejní východisko svých úvah vzal v různých souvislostech skutečnost, že žalobkyně se dopustila protiprávního jednání a jednání policistů již bylo pouze důsledkem tohoto jednání.

VII. Řízení u Městského soudu v Praze po zrušujícím rozsudku NSS

55. Žalobkyně poté, co Nejvyšší správní soud zrušujícím rozsudkem vyhověl její kasační stížnosti, doplnila podáním ze dne 24. 1. 2022 své důkazní návrhy. K otázce délky nuceného pobytu na dně lomu Bílina navrhla provést důkaz dne 15. 6. 2017 vydán rozkazem ředitele Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje č. 46/2017 ze dne 15. 6. 2017, jímž byla vyhlášena policejní bezpečnostní opatření související s akcí Klimakemp, z něhož jasně plynulo, že policie počítala s možností, že bude docházet k protestům i v těžebním prostoru a na tuto možnost se připravovala. Žalobkyně dále doplnila, že skutkově totožné dílčí zásahy, které jsou předmětem žaloby v tomto řízení, byly soudem deklarovány za nezákonné již ve věci řešené Městským soudem v Praze na základě žaloby jiné žalobkyně v řízení sp. zn. 8 A 195/2017. Rozsudky Městského soudu v Praze ze dne 25. 9. 2019, č.j. 8 A 195/2017-104, a ze dne 20. 10. 2021, č.j. 8 A 195/2017 - 156 a rozsudek

Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2021, č.j. 5 As 395/2019 – 45, které se zmíněného řízení týkají, žalobkyně k podání připojila.

56. Při jednání před soudem dne 26. 1. 2022 zástupce žalobkyně stručně zrekapituloval nosné námitky týkající se jednotlivých zásahů a poukázal na závěry zrušujícího rozsudku NSS, jakož i na závěry rozsudků městského soudu ze dne 25. 9. 2019, č.j. 8 A 195/2017-104 a ze dne 20. 10. 2021 č.j. 8 A 195/2017 – 156 a rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2021, č.j. 5 As 395/2019 – 45, jež se týkají skutkově totožné věci (všechna citovaná rozhodnutí správních soudů jsou dostupná na www.nssoud.cz). Závěrem navrhl, aby soud žalobě v plném rozsahu vyhověl.
57. Žalovaný při jednání před soudem odkázal na svá dřívější podání, uvedl, že s výjimkou prvního žalovaného zásahu, kde dle jeho názoru nebylo prokázáno, že by žalovaný odmítal tekutiny účastníkům Klimakempu na dně lomu Bílina poskytovat, nebyl sporný skutkový základ věci, přičemž k právnímu posouzení se vyjádřil Nejvyšší správní soud. Proti rozsudku městského soudu ze dne 20. 10. 2021 č.j. 8 A 195/2017 – 156, žalovaný dle svého tvrzení kasační stížnost nepodal. Žalovaný závěrem navrhl, aby soud žalobu zamítl.
58. Městský soud konstatuje, že v rozsudku ze dne 27. 8. 2021, č. j. 5 As 395/2019 – 45, se Nejvyšší správní soud zabýval kasační stížností žalovaného proti rozsudku městského soudu ze dne 25. 9. 2019, č.j. 8 A 195/2017-104 ve věci jiné z účastnic téže protestní akce v lomu Bílina, která se na městský soud obrátila s žalobou, jejímž prostřednictvím se domáhala určení nezákonnosti skutkově totožných zásahů Policie ČR, jako jsou zásahy nyní posuzované (s výjimkou zásahu vymezeného v bodě 6. žalobního návrhu uplatněného pouze ve věci sp. zn. 8 A 195/2017). Žalovaný svou kasační stížností brojil proti výroku I rozsudku městského soudu ze dne 25. 9. 2019, č.j. 8 A 195/2017-104, jímž bylo určeno, že jednotlivé žalované zásahy (s výjimkou zásahu spočívajícího ve výzvě, aby žalobkyně držela hubu, ke které došlo při převozu žalobkyně v autobuse od lomu Bílina na policejní stanici Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, v ulici Masarykova v Ústí nad Labem v noci z 24. na 25. června 2017) jsou nezákonné. Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost žalovaného důvodnou. Nejvyšší správní soud naopak shledal důvodnou kasační stížnost jiné účastnice téže protestní akce v postavení žalobkyně, která brojila proti výroku II. rozsudku městského soudu ze dne 25. 9. 2019, č.j. 8 A 195/2017-104, jímž byla žaloba v rozsahu zásahu spočívajícího ve výzvě, aby žalobkyně držela hubu, ke které došlo při převozu žalobkyně v autobuse od lomu Bílina na policejní stanici Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, v ulici Masarykova v Ústí nad Labem v noci z 24. na 25. června 2017, zamítnuta.
59. Městský soud proto při přezkumu postupu Policie ČR v rozsahu žalobních námitek v přiměřené míře vycházel i ze skutkového stavu zjištěného v řízení sp. zn. 8 A 195/2017, neboť se jednalo o skutkově totožnou věc a ze závěrů vyřčených ve shora citovaných rozsudcích Městského soudu v Praze ze dne 25. 9. 2019, č.j. 8 A 195/2017-104, a ze dne 20. 10. 2021, č.j. 8 A 195/2017 – 156 a rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2021, č.j. 5 As 395/2019 – 45. Z uvedeného důvodu městský soud nepřistoupil k doplnění dokazování, neboť takový postup s ohledem na právní posouzení skutkově totožné věci sp. zn. 8 A 195/2017 správními soudy shledal nehospodárným, neúčelným a nerelevantním.
60. Městský soud v Praze, vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu (§ 110 odst. 4 s. ř. s.), se znovu zabýval posouzením všech dílčích žalovaných zásahů, přezkoumal postup Policie ČR v rozsahu žalobních námitek a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

Nepřiměřeně dlouhý pobyt v lomu, odpírání dostatečného množství vody při pobytu v lomu a při eskortě na policejní stanici

61. Aby byl zásah policistů zákonný, je podstatné, aby pro jeho provedení existoval zákonný základ a aby bylo jeho provedení současně přiměřené. Povinnost postupovat přiměřeně výslovně zakotvuje především § 11 písm. c) zákona o policii, dle kterého je policista povinen *postupovat tak, aby případný zásah do práv a svobod osob, vůči nimž směřuje úkon, nebo osob nezúčastněných nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného úkonem.*
62. Nejvyšší správní soud ve zrušujícím rozsudku shrnul judikaturu Evropského soudu pro lidská práva, z níž mimo jiné plyne, že stát (zde reprezentovaný zasahujícími policisty) má obecně povinnost chránit zdraví a pohodu osob zbavených osobní svobody, což s sebou mimo jiné nese povinnost zajistit jim vhodné stravování (rozsudek ze dne 8. 7. 2004, *Ilascu a ostatní proti Moldavsku a Rusku*, stížnost č. 48787/99). Pod takovou povinností lze nepochybně podřadit také poskytování dostatečného množství tekutin osobám omezeným na svobodě, a to i s ohledem na podmínky, kterým jsou vystaveny. K okolnostem daného zásahu uvedl Nejvyšší správní soud ve zmiňovaném rozsudku následující: „*V nyní posuzované věci se policejní zásah odehrál na konci měsíce června na dně těžební jámy, kde není žádná vegetace chránící před slunečním svitem, přičemž není sporné, že panovalo horké počasí. V této souvislosti má nicméně nepochybně svůj význam i to, že policisté sice měli informace o tom, že obdobný protest může na území Ústeckého kraje proběhnout, avšak není zřejmé, že by jim bylo blíže známo, kdy a kde k němu dojde, resp. kolik osob se ho zúčastní. Ostatně i stěžovatelka při jednání před městským soudem uvedla, že rozhodnutí vniknout do lomu pojali účastníci protestu bez předchozího plánu. Nelze proto samozřejmě za těchto okolností bez dalšího vytýkat policii, že neměla na dně dolu Bílina připravenou vodu (tekutiny) v takovém množství, aby ihned zabezpečila veškeré potřeby asi 140 účastníků protestu.*“
63. Pokud jde o zajištění vody či jiných nápojů, žalovaný uvedl, že Policie ČR obstarala prvotní tekutiny od zástupců důlní společnosti a od zasahujících policistů. Využity byly také zásoby zajištěných osob. Následně PČR poskytla zajištěným osobám tekutiny v 17:45 hod. - 3 ks várníc (120 l nápojů, 1 x várnice s vodou, 1 x várnice se sycenou vodou a 1 x várnice vody se šťávou + 600 ks kelímků), v 18:30 hod. - várnice se 40 l pitné vody, ve 20:35 hod. další várnice pitné vody, vždy včetně kelímků. Dále byl pitný režim zajištěným osobám obstarán při jejich nástupu do autobusů. Po příjezdu do budovy Obvodního oddělení Policie Ústí nad Labem město byla žalobkyni, stejně jako ostatním zajištěným osobám, poskytnuta voda ve formě 1,5 l balení PET láhve.
64. Především není sporu o tom, že žalobkyně se společně s dalšími osobami dopustila protiprávního jednání tím, že vnikla do prostoru dolu Bílina, čímž se dopustila přestupku, nevyhověla výzvě Policie ČR k opuštění prostoru lomu a v tomto prostoru setrvala.
65. Podle § 26 odst. 1 písm. f) zákona o policii je policista oprávněn zajistit osobu, která byla přistižena při jednání, které má znaky přestupku, je-li důvodná obava, že bude v protiprávním jednání pokračovat anebo mařit řádné objasnění věci.
66. Jelikož žalobkyně ve svém jednání, majícím povahu přestupu, pokračovala i přes výzvu policie, byly splněny předpoklady pro to, aby byla omezena na osobní svobodě formou zajištění podle citované normy zákona o policii. Soud má tedy za to, že existoval zákonný důvod pro to, aby žalobkyně byla omezena na osobní svobodě.

67. Existence zákonného důvodu pro takový postup Policie ČR je však pouze první podmínkou pro to, aby mohl být považován za zákonný zásah. Další stejně nutnou podmínkou je přiměřenost tohoto postupu.
68. Soud vzal v úvahu skutečnost, že důvodem pro postup policie bylo iniciální jednání účastníků akce Klimakemp – včetně žalobkyně - kteří dne 24. června 2017 vnikli do prostoru dolu Bílina a v úmyslu protestovat proti těžbě hnědého uhlí a jeho spalování a proti prolomení tzv. územních ekologických limitů těžby, přičemž kolem jednoho těžebních strojů vytvořili blokádu. Policie tedy konala až v reakci na konkrétní jednání účastníků akce, včetně žalobkyně, a její postup tím tedy nutně musel být limitován.
69. Nelze tedy Policii ČR klást k tíži, že nebyla dostatečně připravena na zajištění cca 140 osob, jestliže neměla předem informace o tom, kde a kdy akce proběhne a kolik osob se jí zúčastní, resp. že tato akce – tedy blokáda těžebního stroje v dolu Bílina – se vůbec uskuteční. Současné však je nutno uvážit skutečnost, že přistoupila-li Policie ČR k tomu, že oněch cca 140 osob omezila na osobní svobodě, pak před ní vyvstala povinnost v nezbytné míře se o tyto osoby postarat.
70. Je zde nutno připomenout, že osoba omezená na své osobní svobodě nepozbývá všech svých občanských a lidských práv, a neplatí tedy, že s osobou zajištěnou podle ust. § 26 odst. 1 písm. f) zákona o policii může policie zacházet libovolně či svévolně.
71. Pokud tedy Policie ČR omezila žalobkyni jakožto osobu podezřelou ze spáchání přestupku na osobní svobodě, a znemožnila jí tak, aby sama o sobě rozhodovala, tedy mimo jiné aby se postarala o své zdraví, pak tuto odpovědnost převzala sama.
72. Z vyjádření účastníků řízení je zřejmé, že žalobkyně byla v prostoru dolu Bílina zajištěna dne 24. června 2017 kolem 15. hodiny a byla nucena setrvávat tam až do okamžiku svého eskortování.
73. V řízení bylo nesporné, že policejní zásah se odehrál na konci měsíce června, kdy panovalo horké počasí, a to na dně těžební jámy, kde není žádaná vegetace chránící před slunečním svitem. Lze souhlasit s žalobkyní, že dlouhodobý pobyt v takovém prostředí je pro lidský organismus zatěžující. Tím více pak bylo na úvaze Policie ČR, zda jsou vhodné a přiměřené podmínky k tomu, aby jim zajištěné osoby byly po dobu několika hodin vystavovány. Soud má za to, že takové podmínky nebyly dány, a to i přihlédnutím k povaze protiprávního jednání, které se účastníci akce, včetně žalobkyně, měli dopustit. Zde soud poukazuje na to, že jejich jednání bylo kvalifikováno pouze a právě jako přestupek, tedy nejméně závažné deliktní jednání.
74. Pokud jde o zásobování zajištěných osob vodou či jinými nápoji, za spolehlivé lze mít až to, že jim bylo poskytnuto celkem 120 litrů nápojů v 17:45 hodin. To však je až 2,75 hodiny po omezení jejich svobody.
75. Soud neakceptoval argumentaci žalovaného o tom, že místo a čas akce si zvolili její účastníci, včetně žalobkyně, sami a museli tedy snášet podmínky vyplývající ze specifického terénu a lokality. S tím lze souhlasit jen omezeně, protože je opomenuta ta skutečnost, že pokud by účastníci akce nebyli zajištěni, tedy omezeni na osobní svobodě, bylo by jen na jejich rozhodnutí, jak dlouho se budou v prostoru dolu Bílina zdržovat a jak dlouho tedy budou vystaveni povětrnostním podmínkám tam panujícím. Pokud Policie přikročila k omezení jejich osobní svobody, pak další odpovědnost za pobyt těchto osob v prostoru dolu Bílina se všemi důsledky přešla právě na ni.

76. Soud tedy uzavřel své úvahy shodně se závěry vyslovenými v rozsudku ze dne 25. 9. 2019, č.j. 8 A 195/2017-104 a rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2021, č.j. 5 As 395/2019 – 45, s tím, že byť prvotní předpoklad pro omezení žalobkyně na osobní svobodě byl dán, přiměřenost provedení tohoto omezení svobody však již soud neshledal. Žalobkyně byla nucena po několik hodin setrvat v prostředí, které vzhledem k povětrnostním podmínkám byla značně zatěžující, aniž by jí byla dána dostatečná možnost se před těmito podmínkami chránit či jejich dopad kompenzovat. Žalobkyně sice byla povinná snášet důsledky, vyplývající z jejího zajištění, tedy toho, že dočasně pozbyla osobní svobody, ovšem Policie ČR nebyla oprávněna vystavovat ji negativním vlivům, které s účelem zajištění podle § 26 odst. 1 písm. f) zákona o policii nesouvisely.
77. Městský soud dospěl k závěru, že nepřiměřenost postupu Policie ČR a tedy i důvodnost žaloby v daném rozsahu vyplývá již z toho, že zajištěným osobám včetně žalobkyně nebyl včas umožněn přístup k pitné vodě. V tomto ohledu přitom městský soud vyšel z tvrzení žalovaného, podle něhož bylo zhruba v 17:45 hodin zajištěným osobám poskytnuto celkem 120 litrů nápojů, a to i přes to, že žalobkyně tato tvrzení rozporovala. Jak konstatoval i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 27. 8. 2021, č.j. 5 As 395/2019 – 45 *„Za situace, kdy městský soud uzavřel, že daný zásah byl nepřiměřený již z toho důvodu, že zajištěným osobám nebyl v přiměřeném čase umožněn přístup k pitné vodě, nemohlo na jeho závěru nic změnit ani to, pokud by se žalovaný snažil omezit následky spojené se zajištěním daných osob jinými způsoby, tedy např. tím, že v okolí shromaždiště byla snížena prašnost za pomoci kropičího vozu, nebo by zajištěným osobám umožnil přesun do stínu.“* Ze stejného důvodu nemohlo na závěru soudu změnit ničeho ani vyjasnění mezi účastníky sporné otázky, zda bylo možné zkrátit pobyt účastníků na dně lomu Bílina využitím jiných dopravních prostředků než speciálních vozidel důlní společnosti, soud proto doplnění dokazování v tomto směru neprováděl. Městský soud se blíže nezabýval ani tvrzením žalovaného o tom, že se Policie ČR snažila zajistit přístup zajištěných osob k pitné vodě rovněž za použití jejich vlastních zásob, zásob policistů a vody poskytnuté zástupci důlní společnosti, s ohledem na míru obecnosti této argumentace. Z tvrzení žalovaného v jejich obecnosti nevyplývalo, kolik vody bylo takto průběžně zajištěným osobám poskytnuto, ani že byla poskytnuta i žalobkyni. Bylo přitom na žalovaném, aby svou argumentaci dostatečně konkretizoval a případně označil důkazy, z nichž měla konkrétně tato tvrzení vyplývat.
78. Městský soud proto shledal nezákonným postup Policie ČR spočívající v tom, že žalobkyně byla nucena pobývat na dně lomu Bílina v odpoledních hodinách dne 24. června 2017 v délce přibližně čtyř hodin na přímém slunci a bylo jí odpíráno poskytnutí dostatečného množství vody či jiného nápoje při tomto nuceném pobytu na dně lomu Bílina, jakož i při následném transportu žalobkyně na oddělení Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje v ulici Masarykova v Ústí nad Labem, který skončil přibližně kolem čtvrté hodiny ranní dne 25. června 2017.

Nepřiměřeně dlouhé poutání

79. Podle § 52 písm. písm. p) zákona o policii jsou pouta donucovacím prostředkem. Policista je oprávněn použít donucovací prostředek k ochraně bezpečnosti své osoby, jiné osoby nebo majetku anebo k ochraně veřejného pořádku (§ 53 odst. 1 zákona o policii). Policista

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

je oprávněn použít donucovací prostředek, který umožní dosažení účelu sledovaného zákrokem a je nezbytný k překonání odporu nebo útoku osoby, proti níž zakročuje (§ 53 odst. 3 téhož zákona). Podle § 53 odst. 5 citovaného zákona *policista při použití donucovacího prostředku dbá na to, aby nezpůsobil osobě újmu zřejmě nepřiměřenou povaze a nebezpečnosti jejího protiprávního jednání.* Podle § 54 písm. a) zákona o policii je *policista oprávněn použít pouta a prostředek k zamezení prostorové orientace také ke spoutání osoby zajištěné, je-li důvodná obava, že může být ohrožena bezpečnost osob, majetku nebo ochrana veřejného pořádku anebo že se osoba pokusí o útěk.*

80. Městský soud odkazuje na závěry zrušujícího rozsudku NSS, který k otázce zákonnosti použití pout při převozu žalobkyně z dolu Bílina a při čekání na policejní služebně konstatoval:
81. „Z výše citované právní úpravy plyne, že zákon o policii obsahuje v § 53 obecné podmínky pro použití donucovacích prostředků a vedle toho v § 54 speciální úpravu pouze pro použití pout. Z dikce § 54 zákona o policii (viz použití slova „také“) lze dovodit, že pouta lze v souladu se zákonem použít jak v případě naplnění obecných podmínek, tak podmínek speciálních. Rozdílem je, že v případě obecných podmínek je nutná existence ohrožení hodnot uvedených v § 53 odst. 1 zákona o policii, kdežto u speciálních podmínek postačuje s ohledem na postavení osoby, vůči níž je donucovací prostředek použit, „pouze“ důvodná obava z možnosti ohrožení uvedených hodnot. Jelikož se speciální podmínky týkají výlučně osob omezených na svobodě, zákon předpokládá zvýšenou míru pravděpodobnosti agresivního chování nebo snahy o útěk, a proto policistovi dovoluje užít pout, i když ještě ani nenastalo ohrožení hodnot vymezených v obecných podmínkách pro použití donucovacích prostředků. Odborná literatura k tomu uvádí, že „důvodná obava může plynout z okolností, které se týkají např. osoby omezované na svobodě (nebezpečný pachatel, recidivista, pachatel s historií útěků, intoxikovaná osoba, osoba silně rozrušená), které se týkají jejího jednání (agresivně se chovající osoba, pachatel, jemuž hrozí vysoký trest) nebo jiných okolností, které odůvodňují obavu z výše uvedeného jednání“ (VANGELI, Benedikt. Zákon o Policii České republiky. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 220).
82. V projednávané věci z provedeného dokazování doposud nevyplývalo, že by stěžovatelka svým jednáním ohrozila bezpečnost svou či jiné osoby, ničila majetek anebo ohrožovala veřejný pořádek. Ostatně, netvrdí to ani žalovaný. Pokud jde o naplnění speciálních podmínek pro použití pout, kasační soud považuje za podstatné zdůraznit, že zákon o policii neumožňuje preventivní a paušální použití pout vůči každé osobě, která je omezena na osobní svobodě, ale spojuje tuto pravomoc s přítomností důvodné obavy z ohrožení některých zákonem chráněných zájmů. Městský soud ani žalovaný neuvedli, že by v případě stěžovatelky vyvstávaly důvodné obavy z ohrožení zákonem chráněných zájmů na základě jejího dřívějšího jednání či jiných skutečností pojících se k její osobě. Důvodem bylo výlučně to, že její přeprava probíhala spolu s dalšími osobami v nepolicejních vozidlech, které pro eskortu obstarala Policie ČR. To však vzhledem k dalším skutkovým okolnostem samo o sobě nenaplní podmínky pro použití pout. Stěžovatelka byla zajištěna asi v 15 hod. v souvislosti s jednáním, kterým se dopustila přestupku. O závažnosti jejího jednání může vypovídat např. to, že za oba přestupky, kterých se dopustila, jí byla uložena sankce v podobě napomenutí. K zahájení eskorty a přiložení pout došlo po více než pěti hodinách od zajištění a během této doby nebyla stěžovatelka poutána. Policisté tak měli dostatek prostoru k vyhodnocení jejího chování a nebezpečnosti. Není zřejmé, že by se během zajištění chovala agresivně, pokoušela se o útěk či poškozovala cizí majetek.

83. *Důvodné obavy z násilného jednání či útěku stěžovatelky nemohou bez dalšího vyplývat čistě jen ze způsobu provedení eskorty, pro který se Policie ČR rozhodne, resp. být zcela nezávislé na zajištěné osobě a jejím předchozím jednání. Opačný závěr je v rozporu s logikou shora citovaného ustanovení a postupem, kterým by se měly ubírat úvahy ohledně možnosti použití pout vůči zajištěným osobám. Primární úvaha by se měla týkat existence důvodné obavy z potenciálně nebezpečného jednání, nerespektování pokynů, pokusu o útěk apod. Smyslem daného ustanovení rozhodně není poutání osob pouze na základě policisty zvoleného postupu, který si následně (zcela bez ohledu na zajištěnou osobu a její jednání) obecně vyhodnotí jako rizikový. Nejvyšší správní soud připouští, že použití běžného autobusu bez speciálních oddělených zón může v některých případech být rizikové a nelze v takovém případě použití pout po dobu eskorty a priori vyloučit. Způsob provádění eskorty se zcela nepochybně může projevit i při posuzování rizikovitosti eskortovaných osob a jejich poutání. Obecně si lze představit, že s ohledem na okolnosti určité eskorty bude dána potřeba poutání eskortovaných (např. z hlediska poměru počtu eskortovaných a počtu policistů) i při nižší míře jejich rizikovitosti, která by v případě jiného způsobu eskorty dána nebyla. Potenciální rizikovost zvoleného prostředku dopravy však nemůže být důvodem pro paušální a automatické používání pout při eskortě každé osoby pouze na základě toho, že se mohla dopustit přestupku a byla zajištěna podle zákona o policii.“*
84. Z uvedených závěrů je zřejmé, že obecná argumentace žalovaného větším počtem eskortovaných osob a použitím nepolicejních vozidel nemohla sama o sobě v posuzovaném případě odůvodnit použití pout. Žalovaný přitom nijak nezpochyboval, že žalobkyně svým chováním nevyvolávala důvodnou obavu, že by mohla být ohrožena bezpečnost osob, majetku nebo ochrana veřejného pořádku anebo že by se chtěla pokusit o útěk.
85. Za těchto okolností proto soudu nezbylo, než konstatovat, že k použití pout vůči žalobkyni došlo v rozporu s § 53 odst. 3, resp. § 54 písm. a) zákona o policii, neboť žádný ze zákonných předpokladů pro použití tohoto donucovacího prostředku nebyl dán. Závěr o nezákonnosti takového postupu policie je nadto odůvodněn i skutečností, že žalobkyně byla pouty spoutána po dobu několika hodin, aniž by pro to byl jakýkoliv věcný a zákonný důvod, a to nejen během transportu z prostoru dolu Bílina na oddělení policie v Ústí nad Labem, ale i během pobytu na tomto oddělení Policie ČR.
86. Soud tak dospěl k závěru, že nezákonným zásahem bylo použití pout na rukách žalobkyně po dobu od večera dne 24. června 2017 do brzkých ranních hodin dne 25. června 2017 v souvislosti s převozem žalobkyně z lomu Bílina na oddělení Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, v ulici Masarykova v Ústí nad Labem a při čekání na tomto oddělení

Vulgární výzva, aby žalobkyně „držela hubu“

87. Podle § 9 zákona o policii jsou policista a zaměstnanec policie při plnění úkolů policie povinni dodržovat pravidla zdvořilosti a dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob i své vlastní. Podle § 24 odst. 1 téhož zákona osoba omezená na svobodě policistou nesmí být podrobena mučení nebo krutému, nelidskému anebo ponižujícímu zacházení a nesmí s ní být zacházeno takovým způsobem, který nerespektuje lidskou důstojnost. Policista, který se stane svědkem takového zacházení, má povinnost přijmout opatření k zamezení takovému zacházení a oznámit je bezodkladně svému nadřízenému.

88. Žalobkyně v žalobě tvrdila, že policisté reagovali na dotazy a stížnosti zajištěných účastníků výhrůžkami a chovali se agresivně. Konkrétně *„bylo všem účastníkům a tedy také žalobkyni řečeno, že mají držet hubu“*. V replice k tomu doplnila, že hrubé verbální projevy policisté učinili *„na adresu žalobkyně“*, resp. že slovní projevy učinili policisté *„vůči ní či dalším osobám“*.
89. Soud konstatuje, že videozáznamy předložené Policií ČR, netvoří ucelený záznam, ale v případě eskorty sestávají z několika videosekvencí, na nichž je zachyceno pouze nastupování jednotlivých účastníků do autobusu a následně po několika hodinách výstup z autobusu u policejní stanice. Žádný z předložených videozáznamů nezachycuje, co se v autobusu odehrávalo během několik hodin trvající cesty.
90. S ohledem na podobnost skutkového stavu zjištěného v projednávané věci a ve věci sp. zn. 8A 195/2017, o němž nebylo mezi účastníky řízení sporu, a na to, že rovněž jejich argumentace je v obou případech v podstatě shodná, lze v této souvislosti *mutatis mutandis* odkázat na již zmiňovaný rozsudek městského soudu ze dne 20. 10. 2021, č. j. 8 A 195/2017- 156.
91. Soud proto vyhodnotil tvrzení žalobkyně i s přihlédnutím k tomu, co uvedla Silvia Pezzato ohledně skutkově i právně totožné věci, o níž městský soud rozhodoval pod sp. zn. 8 A 195/2017, a sice že *„příkaz, aby ona a její kamarádi „drželi hubu“ zazněl během eskorty několikrát. Celkový přístup policistů označila za ofenzivní, vulgární a agresivní, a navíc se to zhoršovalo. Poprvé předmětná výzva zazněla po zahájení eskorty, kdy žalobkyně s několika dalšími osobami seděla v autobusu vpředu a když se domáhali svých práv, jako kontaktu s právníkem, případně když žalobkyně požádala o vodu, dostali tuto odpověď. Znovu předmětná výzva zazněla v době, kdy odjeli z policejní stanice, kde jim bylo umožněno použít toaletu. Do autobusu nastoupil nový policista vysoké postavy a se silným hlasem, který křičel na eskortované osoby mimo jiné právě to, že mají „držet hubu“. Žalobkyně se až dodatečně dověděla, že kromě toho měl říct, že by se také mohlo stát, že se policisté s eskortovanými osobami ztratí v lese. Na dotaz senátu žalobkyně potvrdila, že sama osobně žádala jak o vodu, tak o kontakt s právníkem, ale byla ignorována. Doplnila, že celou dobu eskorty měli všichni pouta, byť žalobkyni přepoutali dopředu. K dotazu svého zástupce, resp. senátu žalobkyně uvedla, že se během eskorty bála. K dotazu pověřeného zástupce žalovaného pak doplnila, že na policejní stanici, kde měli přestávku v eskortě, sice přišla do kontaktu s jinými policisty, ale považoval by za nerealné chtít si jim stěžovat na jednání policistů v autobusu.“*
92. Je tedy zřejmé, že citovaný výrok zazněl a že k tomu došlo ve chvíli, kdy byla žalobkyně několik hodin omezena na osobní svobodě, bez dostatku vody, s pouty na rukou a při odpírání kontaktu s právním zástupcem. Nacházela se v moci Policie ČR a v pocitu velké nejistoty. Zajištěné osoby v autobusu se nechovaly nijak konfliktně a nezavdaly k takové reakci příčinu. Policista projev učinil v uzavřeném autobusu vůči zajištěným účastníkům včetně žalobkyně, která urážku vnímala jako svou vlastní. Pokyn navíc zazníval opakovaně a minimálně jednou byl adresován přímo jí v reakci na dotaz, zda by mohla dostat vodu a zda by mohla kontaktovat svého zástupce.
93. Pokud jde o skutkovou stránku věci, má proto městský soud za to, že v průběhu eskorty byla eskortovaným osobám nejméně jednou adresována výzva, aby *„držely hubu“*. Jelikož se tak stalo v reakci na požadavky ohledně realizace některých práv eskortovaných osob, přičemž žalobkyně sama takové požadavky rovněž vznesla, byla inkriminovaná odpověď adresována i jí, a mohla tedy přímo zasáhnout do jejích práv.

94. Ohledně právního posouzení věci městský soud odkazuje na závěry rozsudku zdejšího soudu ze dne 20. 10. 2021, č.j. 8 A 195/2017 – 156, od nichž nemá důvodu se odklánět. V něm městský soud uzavřel, že „Ochrana podle § 82 a násl. s. ř. s. je důvodná tehdy, jsou-li - a to kumulativně, tedy zároveň - splněny následující podmínky: Žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením ("zásahem" správního orgánu v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). ... Soud tedy především konstatoval, že byla bezesporu splněna 4. podmínka, neboť pokyn policisty vůči eskortovaným osobám – a to bez ohledu na zvolená slova – aby mlčely, je pokynem, který vyhovuje kritériím podle ust. § 83 soudního řádu správního, neboť se jím něco přikazuje, resp. zakazuje, a nesporně se nejedná o rozhodnutí ve správním řízení. Stejně tak soud konstatuje, že tento pokyn směřoval přímo vůči žalobkyni, a to přinejmenším proto, že byla součástí konkrétní skupiny eskortovaných osob, jimž byl tento pokyn adresován. Tím byla splněna i 5. podmínka. Pokud jde o splnění podmínek 2. a 3., soud své závěry založil na konstatování, že i osoba omezená na své osobní svobodě nepozbývá všech svých práv, a rozhodně nepozbývá práva na to, aby byla respektována její důstojnost. Tedy ani s osobou zajištěnou podle ust. § § 26 odst. 1 písm. f) zákona o policii nemůže policie zacházet libovolně či svévolně, ale musí respektovat zákonné limity pro své jednání. Podle ust. § 9 zákona o policii policista a zaměstnanec policie jsou při plnění úkolů policie povinni dodržovat pravidla zdvořilosti a dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob i své vlastní. Podle ust. § 24 odst. 1 zákona o policii osoba omezená na svobodě policistou nesmí být podrobena mučení nebo krutému, nelidskému anebo ponižujícímu zacházení a nesmí s ní být zacházeno takovým způsobem, který nerespektuje lidskou důstojnost. Policista, který se stane svědkem takového zacházení, má povinnost přijmout opatření k zamezení takovému zacházení a oznámit je bezodkladně svému nadřízenému. Jestliže byla předmětná výzva adresovaná ze strany policistů k eskortovaným osobám pronesena v reakci na požadavek některých z nich, včetně žalobkyně, aby jim bylo umožněno se napít, resp. kontaktovat právního zástupce, pak jí bylo porušeno citované ust. § 9 zákona o policii, neboť takto zvolená slova nesplňovala kritérium zdvořilosti a dotýkala se cti, vážnosti a důstojnosti žalobkyně. Tento negativní dopad do práv žalobkyně byl navíc podstatně zesílen tím, že žalobkyně se nacházela v postavení, které neumožňovalo, aby se vůči tomuto zásahu účinně čelila. Byla-li omezena na osobní svobodě podle ust. § 26 odst. 1 písm. f) zákona o policii, nemohla se reálně bránit ani tím, že by si patřila pomoc či radu jiných osob (například právní zastoupení), ani se takovému ponižujícímu chování nemohla vyhnout tím, že by se z takto diskomfortní situace vzdálila. Nezbyvalo jí tedy, než toto jednání nerespektující její důstojnost snášet a pasivně vyčkávat, až jej jeho původce zanechá. Soud tedy uzavřel, že předmětný zásah znamenal porušení ust. § 9 a § 24 odst. 1 zákona o policii, a vedl ke zkrácení žalobkyně na jejích právech. Tím pak byly splněny jak 2. podmínka, tak i 3. podmínka. Podmínka první pak byla splněna rovněž, neboť ke zkrácení na právech žalobkyně na respektování její cti, vážnosti a lidské důstojnosti došlo již přímo tím, že inkriminovaný výrok, aby „držela hubu“ byl vůči ní pronesen.“
95. Soud tak dospěl k závěru, že výzva, aby žalobkyně držela hubu, ke které došlo při převozu žalobkyně v autobuse od lomu Bílina na policejní stanici Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, v ulici Masarykova v Ústí nad Labem v noci z 24. na 25. června 2017, byla nezákonným zásahem.

Odepření práva na právní pomoc

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

96. K dalšímu z posuzovaných zásahů spočívajícímu v odepření práva na právní pomoc se Nejvyšší správní soud vyjádřil ve zrušujícím rozsudku, v němž mimo jiné konstatoval: „*Nejvyšší správní soud připomíná, že podle čl. 37 odst. 2 Listiny má každý právo na právní pomoc v řízení před soudy, jinými státními orgány či orgány veřejné správy, a to od počátku řízení. Na zákonné úrovni je pak toto právo provedeno v § 24 odst. 4 zákona o policii, podle něhož osoba omezená na svobodě má právo zajistit si na vlastní náklady právní pomoc a mluvit s právním zástupcem bez přítomnosti třetí osoby. Za tímto účelem poskytne policista neprodleně nezbytnou součinnost, požádá-li o ni tato osoba.*“ Dále v citovaném rozsudku pak Nejvyšší správní soud zdůraznil následující: „*Takovou osobou byla i stěžovatelka, která byla zajištěnou osobou podle § 26 zákona o policii. Poukazuje-li žalovaný na to, že kontakt s advokátem nebylo možné zajistit z bezpečnostních důvodů, což podepřel odkazem na interní předpis, který eskortovaným osobám ukládá povinnost nekomunikovat s osobami na svobodě ani ostatními eskortovanými osobami, je třeba zdůraznit, že interním předpisem nelze obcházet právo na právní pomoc, které je výslovně formulováno v zákoně o policii.*“
97. Ohledně argumentace žalovaného bezpečnostní, časovou a logistickou náročností eskorty vyplývající z počtu zajištěných osob a využití nepolicejních vozidel, lze rovněž odkázat na zrušující rozsudek, v němž NSS uzavřel: „*Pokud jde o samotnou otázku přiměřenosti postupu policie, na kterou stěžovatelka v kasační stížnosti taktéž poukázala, při jejím posouzení je třeba hodnotit, zda postup policie omezující základní práva a svobody nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného úkonem. Nyní konkrétně, zda kontakt s advokátem nebylo možné zajistit, aniž by byla ohrožena bezpečnost eskorty. Pro posouzení přiměřenosti zásahu do práva na právní pomoc je podstatné také vyhodnotit, zda na ni policisté reagovali ‚neprodleně‘, jak jim zákon ukládá. Jak uvedl žalovaný při jednání před městským soudem, eskorta stěžovatelky z důlního prostoru započala ve 21:30 hod. Na policejní stanici v Ústí nad Labem byla stěžovatelka předána k podání vysvětlení ve 4:11 hod. Stěžovatelka v žalobě tvrdila, že spolu s ostatními osobami žádala o umožnění kontaktu s advokátem již od naložení do vozidel na dně lomu a následně i během jízdy. Toto tvrzení žalovaný nečinil sporným. Po dobu těchto sedmi hodin objížděl autobus s eskortovanými osobami policejní stanice na území Ústeckého kraje a po částech je předával k podání vysvětlení. Jednotlivé zastávky měly trvat i více než půl hodiny. Jestliže po celou tuto dobu policisté stěžovatelce odpírali možnost kontaktovat advokáta, porušili svou povinnost spočívající v neprodleném poskytnutí součinnosti. Toto porušení nelze v dané věci omluvit ani namítaným zájmem na bezpečném průběhu eskorty. V autobusu sice bylo eskortováno celkem 29 osob, nicméně všechny osoby měly nasazená pouta a není zřejmé, že by se v průběhu akce projevovaly násilně, pokoušely o útěk či jejich jednání vykazovalo jiné znaky vzbuzující důvodnou obavu o bezpečný průběh eskorty. Za takové situace si lze jen stěží představit, jaké konkrétní obavy a okolnosti mohly policistům bránit v poskytnutí součinnosti po dobu sedmi hodin. K výše uvedenému lze dodat, že k umožnění poskytnutí právní pomoci jistě nemůže vždy a za všech okolností dojít zcela neprodleně, resp. že v řadě situací bude nutno (možno) poskytnutí právní pomoci odložit, aniž by došlo k újmě práv osob omezených na svobodě. To však neplatí v nyní projednávané věci, kdy v této souvislosti především nelze odhlédnout od jejich dosti specifických okolností (zejm. dlouhé zajištění na místě a doba trvání eskorty). Nabízí se řada možností, kterých mohli policisté využít. Bylo možné stěžovatelce dočasně sejmut pouta a umožnit jí kontaktovat advokáta telefonicky. Případně si od stěžovatelky vyžádat kontakt na advokáta a zprostředkovat spojení s ním. Uvedené platí tím spíše, jestliže stěžovatelka tvrdí, že se pro případ takové situace advokát nacházel na území Ústeckého kraje, aby byl schopen operativně právní pomoc poskytnout i v nočních hodinách. Kontaktování advokáta telefonicky anebo fyzicky po předchozí telefonické domluvě si lze*

představit rovněž při některé z řady zastávek na policejních stanicích. V této souvislosti je nutno dát stěžovatelce za pravdu i v tom, že závěr městského soudu, dle něhož „počet a čas zastávek autobusu během eskorty nebyl předem znám“, nemá žádnou oporu v provedeném dokazování. Naopak ze zprávy Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje (ve správním spisu „Důkaz č. 7 Zpráva KŘPÚ“) plyne, že jednotlivé zastávky byly plánovány, včetně stanovení počtu osob, které na nich měly být průběžně vysazovány.“

98. Ve věci tak nebylo sporu o tom, že žalobkyně žádala o možnost kontaktovat svého advokáta již při převozu od dolu Bílina na policejní služebnu, tato možnost jí však byla odepřena. Žalovaný přitom neuvedl žádné konkrétní okolnosti, které by fakticky znemožňovaly kontaktování právního zástupce žalobkyně nebo by odůvodňovaly několikahodinové prodloužení v této věci. Samotný počet eskortovaných osob a použití nepolicejních vozidel přitom nemůže za situace, kdy byly tyto osoby spoutány a neprojevovaly se nijak agresivně ani nebezpečně, odůvodnit několikahodinové odírání práva na právní pomoc. Soud proto uzavřel, že odepření realizace práva žalobkyně na právní pomoc, ke kterému došlo od večera dne 24. června 2017 do brzkých ranních hodin dne 25. června 2017 během doby jejího převozu z lomu Bílina na policejní stanici Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, v ulici Masarykova v Ústí nad Labem a během doby čekání na této policejní stanici, bylo nezákonným zásahem.

Vykonání „malé potřeby“ v otevřené kabině s pouty na ruku za stálého pozorování policistkou

99. Ani v tomto případě není mezi účastníky řízení sporu o skutkovém stavu věci, sporná je toliko intenzita zásahu do důstojnosti žalobkyně, respektive jeho přiměřenost s ohledem na okolnosti posuzovaného případu.
100. Podle § 24 odst. 1 zákona o policii *osoba omezená na svobodě policistou nesmí být podrobena mučení nebo krutému, nelidskému anebo ponižujícímu zacházení a nesmí s ní být zacházeno takovým způsobem, který nerespektuje lidskou důstojnost. Policista, který se stane svědkem takového zacházení, má povinnost přijmout opatření k zamezení takovému zacházení a oznámit je bezodkladně svému nadřízenému.*
101. Ohledně posouzení okolností, za kterých mohla žalobkyně na policejní stanici vykonat „malou potřebu“ a hodnocení, zda postup Policie ČR byl v daném případě přiměřený, lze opětovně odkázat na závěry uvedené ve zrušujícím rozsudku NSS:
102. „Nejvyšší správní soud se v této otázce obecně ztotožňuje se stěžovatelkou, že standardem při vykonávání potřeby je zajištění určité míry soukromí, neboť se jedná o mimořádně diskrétní činnost. Jestliže je člověk nucen vykonat „malou potřebu“ za bezprostřední přítomnosti jiných osob, lze důvodně očekávat, že to bude vnímat jako ponižující jednání zasahující do lidské důstojnosti. Obzvláště, pokud k tomu dojde v situaci, kdy se nachází v moci někoho jiného. Omezení osobní svobody v podobě zadržení, zatčení, uvalení vazby či jiné formy detence nebo uvěznění staví osobu do pozice určité bezbrannosti a tím více je náchylná stát se obětí špatného zacházení (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 17. 10. 2017, sp. zn. II. ÚS 1398/17). To, že způsob, jakým je osobám omezeným na svobodě umožněno vykonat potřebu, může být ponižující, plyne i z judikatury ESLP. Ten v několika případech rozhodl, že ponižení zadržené osoby tím, že musí vykonat potřebu do nádoby za přítomnosti dalších osob, nemá žádné ospravedlnění, kromě zcela výjimečných situací, za kterých by povolení návštěvy toalet

představovalo konkrétní a vážné bezpečnostní riziko (Harakchiev a Tolumov proti Bulharsku, č. 15018/11 a 61199/12, rozsudek ze dne 8. července 2014).

103. *Městský soud v rámci posouzení přiměřenosti posuzovaného zásahu zohlednil, že na stěžovatelku dohlížela policistka, tedy osoba stejného pohlaví, ačkoliv takový požadavek z právních předpisů nevyplývá (na rozdíl od právní úpravy provádění osobní prohlídky). Podle Ústavního soudu je požadavek na provádění podobně intimních úkonů (uskutečňování dohledu při močení osoby omezené na svobodě) relevantní součástí práva na ochranu lidské důstojnosti: „Právní řád i na jiných místech uznává oprávněný zájem na provádění určitých úkonů, zasahujících do intimní sféry dotčených osob, osobou stejného pohlaví (...) Smysl popisované ochrany, poskytované zejména při intenzivních osobních prohlídkách, nespočívá dle Ústavního soudu pouze v ochraně před potenciálně nelibými doteky ze strany osoby opačného pohlaví. Za ponižující a nepřiměřeně narušující soukromí a důstojnost prohlížené osoby může být považováno i důkladné prohlížení (zrakem) zcela obnažených intimních částí těla, zvláště nemůže-li se mu osoba žádným způsobem vyhnout. Takové pojetí respektu k pocitům studu v rámci ochrany soukromí a lidské důstojnosti nevybočuje navíc nijak extrémně ani z obecných morálních pravidel této společnosti ani v 21. století. Ústavní soud tedy považuje takový případný požadavek za oprávněný. Z hlediska ústavních práv tedy jde o jejich relevantní součást, jejíž ochraně je tak třeba věnovat přiměřenou pozornost. Ani vězněné osoby neztrácí právo na soukromí zcela.“ (viz náleze ze dne 9. 10. 2018, sp. zn. III. ÚS 309/16). Lze proto kvitovat, že policie v tomto případě zvolila jako doprovod stěžovatelky osobu stejného pohlaví (např. na rozdíl od již zmíněné obdobné věci vedené u městského soudu pod sp. zn. 8 A 195/2017, kde jinou účastníci téže akce na toaletu doprovázeli dva policisté - muži).*
104. *Posouzení přiměřenosti daného postupu ve smyslu § 11 zákona o policii se týká toho, zda byl zvolený postup adekvátní, nebo mohla Policie ČR postupovat i jinak, mírnějšími prostředky, aniž by nebyl zmařen účel, k němuž opatření směřovalo. Účelem bylo i v tomto případě zamezení útěku, poškozování majetku či vlastní osoby, napadení jiné osoby apod. Takové obavy nicméně bez dalšího nevyplývají pouze ze skutečnosti, že je daná osoba zajištěna podle zákona o policii, ale musí být postaveny na důvodných obavách vyplývajících z konkrétních skutkových okolností případu. Stejně tak nepostačuje poukaz na existenci podezření z dřívějšího protiprávního jednání. Zákonodárce sice policii dal právo takovou osobu zajistit, ale nedal jí „bianco šek“ k jakémukoliv zacházení (tedy i k zacházení nedůstojnému či ponižujícímu) se zajištěnou osobou, která se (v dané době údajným) páčáním protiprávního jednání nevzdala svých práv. Městský soud v napadeném rozsudku ani žalovaný ve svých vyjádřeních žádné takové skutečnosti neuvedli (vyšli pouze z obsahu závazného pokynu policejního prezidenta č. 159/2009, o eskortách, střežení osob, a o policejních celách), není ani zřejmé, že by vyplývaly z provedeného dokazování. Jak stěžovatelka namítá, s Policií ČR po celou dobu zajištění spolupracovala, její zcela poklidné jednání je zřetelně zachyceno na provedených videozáznamech, nebyla agresivní, nepokoušela se o útěk a opakovaně u ní byla provedena osobní prohlídka, během níž policisté nenašli žádné nebezpečné předměty. Podle Nejvyššího správního soudu proto za těchto okolností nelze považovat za přiměřené, jestliže byla nucena vykonat na toaletě „malou potřebu“ spoutána v otevřené kabince a za stálého pozorování policistky. I v tomto případě si lze představit řadu hypotetických způsobů, jakými bylo možné postupovat a kterými by bylo do práv stěžovatelky zasazeno mírněji a současně nebyl zmařen sledovaný účel opatření (např. odpoutat stěžovatelku, případně nechat stěžovatelce pouta nasazená, ale kabinku přivřít tak, aby bylo zachováno soukromí alespoň částečně apod.). To by však mělo být v rámci obdobně citlivých úkonů (a umožňuje-li to situace) obecným standardem,*

nikoli snad jakýmsi benefitem, který by bylo možné klást na pomyslné misky vah a dospět takřka výlučně na jeho základě k závěru o přiměřenosti postupu Policie ČR.“

105. S ohledem na shora uvedené proto městský soud uzavírá, že opatření, při kterém žalobkyně prováděla svou „malou potřebu“ v otevřené kabině toalety s pouty na ruku a za stálého pozorování policistkou v brzkých ranních hodinách dne 25. června 2017 v budově policejní stanice Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, v ulici Masarykova v Ústí nad Labem, bylo nezákonným zásahem.

VIII. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

106. Ze shora uvedených důvodů Městský soud v Praze dospěl k závěru, že žaloba byla podána důvodně, a proto vyslovil, že postup Policie České republiky vůči žalobkyni byl nezákonným zásahem tak, jak je ve výroku I. tohoto rozsudku uvedeno.
107. Soud rozhodl o nákladech řízení dle ust. § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně měla ve věci úspěch, proto jí soud přiznal náhradu nákladů řízení. Tyto náklady jsou tvořeny zaplaceným soudním poplatkem za žalobu ve výši 2 000 Kč a za podání kasační stížnosti ve výši 5 000 Kč a dále náklady na zastoupení žalobkyně advokátem. Zástupce žalobkyně učinil ve věci patnáct úkonů právní služby po 3 100 Kč [příprava a převzetí zastoupení, podání žaloby, nahlížení do spisu dne 28. 11. 2018, replika žalobkyně ze dne 7. 1. 2019, doložené jednání s klientem přesahující jednu hodinu dne 15. 1. 2019, účast na jednání před soudem dne 16. 1. 2019, doplnění důkazních návrhů ze dne 23. a 28. 1. 2019, účast na jednání před soudem dne 27. 2. 2019, podání kasační stížnosti, doložené jednání s klientem přesahující jednu hodinu dne 12. 7. 2019, replika na vyjádření žalovaného ke kasační stížnosti ze dne 23. 12. 2019, doplnění kasační stížnosti ze dne 20. 4. 2021, doplnění důkazních návrhů ze dne 24. 1. 2022, doložené jednání s klientem přesahující jednu hodinu dne 26. 1. 2022, účast na jednání před soudem dne 26. 1. 2022 dle § 11 odst. 1 písm. a), c), d), f), g) ust. § 7 bod 5 ve vazbě na ust. § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů], přičemž za každý úkon mu náleží režijní paušál ve výši 300 Kč podle ust. § 13 odst. 3 citované vyhlášky. Žalobkyni dále náleží náhrada za pořízení kopie CD ze spisu ve výši 50 Kč. Náhradu nákladů řízení za doplnění repliky ze dne 11. 1. 2019 soud žalobkyni nepřiznal, neboť žalobkyni nic nebránilo zahrnout argumentaci do repliky, kterou předložila soudu o 4 dny dříve. S účastí u jednání dne 26. 1. 2022 vznikly žalobkyni dále náklady v podobě cestovného z Lipska, kde žalobkyně pobývá na základě povolení k přechodnému pobytu a je rovněž zaměstnána, do Prahy a zpět ve výši 47,45 Eur (17,90 Eur cesta Lipsko – Drážďany, 13,90 Eur cesta Drážďany – Praha, 15,65 Eur cesta Praha - Lipsko) a dále náklady v podobě zajištění ubytování v Praze z 25. na 26. 1. 2022 ve výši 41,60 Eur s ohledem na stanovený čas jednání před soudem. Žalobkyni rovněž náleží náhrada za ušlý výdělek za den 26. 1. 2022 ve výši 251,20 Eur. Celkem tak náklady řízení žalobkyně činí částku 66 392,93 Kč (58 050 Kč + 8 342,93 Kč /tj. 340,25 Eur po přepočtu kurzem 24,520 Kč/Eur stanoveným ČNB ke dni 26. 1. 2022/), již je žalovaný povinen, uhradit do jednoho měsíce od právní moci rozsudku k rukám zástupce žalobkyně.

Poučení:

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 26. ledna 2022

JUDr. Naděžda Řeháková v. r.
předsedkyně senátu